

Strategia de dezvoltare durabilă a microregiunii SÂNTANA

Cuprins

INTRODUCERE:

Mesaj din partea primarului

Mesaj din partea echipei

1. Scurtă prezentare a proiectului StrategVest pentru Microregiunea Sântana

- 1.1 Context
- 1.2 Loc de desfășurare
- 1.3 Obiective principale
- 1.4 Beneficiari direcți
- 1.5 Echipa de proiect
- 1.6 Echipa locală
- 1.7 Diagrama întâlnirilor și atelierelor de lucru
- 1.8 Dispunerea metodologică
- 1.9 Instrumentele de lucru
- 1.10 Durata proiectului

Partea I: ANALIZA SOCIO - ECONOMICĂ

1. Prezentarea generală a microregiunii

- 1.1. Delimitarea teritoriului
- 1.2. Scurt istoric
- 1.3. Rangul localităților componente
- 1.4. Suprafață
- 1.5. Repere urbanistice
- 1.6. Cadrul natural

2. Populația și forța de muncă:

- 2.1. Populația
- 2.2. Evoluția populației
- 2.3. Forța de muncă

3. Infrastructura socială și educațională

- 3.1. Educația
- 3.2. Sănătatea
- 3.3. Serviciile sociale

4. Infrastructura:

- 4.1. Infrastructura de transport
- 4.2. Dotări tehnico-edilitare
- 4.3. Rețeaua de comunicații
- 4.4. Unități bancare
- 4.5. Unități de poliție, jandarmi și pompieri

5. Activitatea economică:

- 5.1. Meserii tradiționale
- 5.2. Agricultură
- 5.3. Industria
- 5.4. Serviciile publice
- 5.5. Comerțul

- 5.6. Turismulul
- 6. Protecția mediului înconjurător:**
 - 6.1. Factorii de mediu
 - 6.2. „Zonele verzi” și zonele de agrement
- 7. Cultura:**
 - 7.1. Infrastructura culturală
 - 7.2. Activități culturale
 - 7.3. Agenda culturală
- 8. Administrația publică locală:**
 - 8.1. Structura Administrației Publice Locale

Partea a II-a: ANALIZA SWOT A MICROREGIUNII

1. Delimitare conceptuală

2. Prezentare generală a MICROREGIUNII SÂNTANA

3. Domenii de analiză

- 3.1. Cadrul natural
- 3.2. Mediu înconjurător
- 3.3. Populația și nevoile sociale
- 3.4. Infrastructura
- 3.5 Economia
- 3.6 Condiții de dezvoltare durabilă
- 3.7 Învățământ și sănătate
- 3.8 Cultură

puncte tari, puncte slabe,
oportunități, amenințări.

4. Concluzii finale

Partea a III- a: STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO - ECONOMICA A MICROREGIUNII

1. Obiectiv general

2. Obiective specifice

3. Axe prioritare și domenii de intervenție

4. Proiecte derulare și în derulare

5. Proiecte viitoare și surse de finanțare

Parteneri:

- 1. Agenția de Dezvoltare Regională Vest (ADR Vest)
- 2. Centrul de Asistență Rurală (CAR)

INTRODUCERE:

Cuvânt al Primarilor din Microregiunea Sântana

În calitate de Primari suntem preocupați constant de modul în care punem bazele și construim viitorul localităților noastre, viitorul nostru și al copiilor noștri. Ceea ce se întâmplă acum, modul în care gândim și muncim acum, va marca viața comunităților noastre pentru următoarele decenii. Acum, mai mult ca oricând, ne construim viitorul.

Pentru a reuși, trebuie să știm cine suntem, să avem viziune, să cunoaștem ceea ce este în jurul nostru; trebuie să fim informați și să dispunem de resurse, dar mai ales să știm cum și unde să căutăm informațiile și resursele de care avem nevoie. Pentru a reuși este necesar să fim sistematici, să planificăm strategic și să decidem cât mai repede și cât mai bine.

Toate acestea impun o muncă de echipă, impun o gândire care să întrevadă și să realizeze proiecte ale căror efecte să fie cât mai generoase ca și cuprindere, ca și complexitate. Din aceste frământări a apărut ideea realizării unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară, (o microregiune cu 7 localități și care cuprinde 45000 de oameni și 50000 ha teren în administrare), iar noi Primarii de astăzi, am hotărât să ne unim eforturile pentru a ne pregăti mai bine pentru construcția viitorului localităților noastre. Viitorul nu este individualist, viitorul este comun și se construiește împreună, iar Strategia de dezvoltare pe care am realizat-o împreună e primul pas spre acest viitor.

VIOREL ENACHE - PRIMARUL ORAȘULUI SÂNTANA

NICOLAE A.ANIȚEI -PRIMARUL ORAȘULUI CURTICI

IOSIF RETTER - PRIMARUL ORAȘULUI PÂNCOTA

CONSTANTIN MOROȘTEȘ -PRIMARUL COMUNEI ȘIMAND

IOAN KISS - PRIMARUL COMUNEI ZIMANDUL NOU

ȘTEFAN MUSCA - PRIMARUL COMUNEI OLARI

FLORIN MOȚ - PRIMARUL COMUNEI ZĂRAND

1. Scurtă prezentare a proiectului StrategVest pentru microregiunea Sântana

1.1. Context

Proiectul “**Strategii** locale pentru oportunități globale și pentru un viitor european al comunităților locale din Vestul României: întărirea capacității de elaborare și implementare a strategiilor de dezvoltare socio-economică la nivel local în Regiunea **Vest**”, pe scurt **StrategVest** este un proiect câștigat și implementat de Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest și Centrul de Asistență Rurală. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Phare 2004, Societatea Civilă.

După integrarea României în Uniunea Europeană, comunitățile locale care intenționează să beneficieze de finanțări europene trebuie să justifice necesitatea acestor proiecte prin faptul că ele se regăsesc într-un plan strategic bine fundamentat și agreat de întreaga comunitate. În momentul scrierii proiectului de față competențele necesare elaborării acestor planuri strategice sunt încă relativ puțin prezente la nivelul comunităților locale, în special a celor din zona rurală și din orașele de mici dimensiuni. De aceea, acest proiect țintește în mod particular orașele mici, multe dintre ele nou înființate și fără experiență administrativă, precum și comunitățile rurale care s-ar putea asocia în vederea constituirii unor microregiuni.

1.2. Loc de desfășurare

Proiectul se desfășoară în Regiunea Vest, județele Arad (Microregiunea Sântana), Caraș-Severin (orașul Anina), Hunedoara (Microregiunea Valea Jiului) și Timiș (Microregiunea Timiș-Torontal).

1.3. Obiective principale

Obiectivul general al proiectului „StrategVest” este de a sprijini adoptarea aquis-ului comunitar în domeniul dezvoltării socio-economice prin întărirea capacității de a elabora strategii de dezvoltare în rândurile comunităților locale din Regiunea Vest. Astfel, prin coalizarea în acest proiect a celor mai importante ONG-uri din Regiunea Vest active în domeniul dezvoltării socio-economice și prin transferul de competențe de la aceste organizații către diverse comunități locale, se urmărește consolidarea la nivel local a competențelor și aptitudinilor care le vor putea permite acestor comunități să identifice proiecte de dezvoltare bine adaptate atât la nevoile proprii, cât și la exigențele noului cadru instituțional și legislativ rezultat prin integrarea României în Uniunea Europeană.

Cel de al doilea obiectiv urmărit prin acest proiect este de a **obține o corelare a strategiilor și eforturilor de dezvoltare locală întreprinse în Regiunea Vest atât între ele cât și cu documentele programatice la nivel național, precum și cu obiectivele strategice ale Uniunii Europene**. În felul acesta, proiectul își propune să contribuie la creșterea eficienței procesului de programare în parteneriat la nivel regional și național, în special în ceea ce privește elaborarea viitoarelor planuri de dezvoltare regională. Prin consecințele sale pozitive pentru efortul regional și național de programare, proiectul „StrategVest” urmărește să avanseze soluții concrete pentru câteva dintre problemele și provocările subliniate în Raportul de Monitorizare a României din 2005 și în Raportul de Țară din 2004.

1.4. Beneficiari directi

La nivelul comunităților locale din Regiunea Vest, proiectul țintește în mod particular orașele de dimensiuni mai mici și zonele rurale. Astfel, proiectul va încuraja mai multe

comunități să se solidarizeze în cadrul unei microregiuni și să dezvolte o strategie integrată care să pună în valoare resursele existente în respectiva microregiune.

Beneficiari direcți:

- administrația publică locală din microregiunea Sântana din județul Arad: microregiunea este formată din 7 comunități: orașele Sântana, Curtici și Pâncota și comunele Olari, Șimand, Zărand și Zimandu Nou
- alți parteneri locali și instituții, lideri locali
- promotorii locali
- locuitorii celor 7 comunități beneficiare

1.5. Echipa de proiect

Echipa de proiect a fost una mixtă, cu experți din partea ADR Vest – Nicolae Munteanu, Georgiana Radac și Adrian Mariciuc și din partea CAR – Ildiko Pataki, Mihaela Tilinca, Alina Bernecker și Ozana Botea și Gabriela Chiricheu, expert independent.

1.6 Echipa locală

Echipa locală a fost constituită din primarii localităților ce compun microregiunea: Viorel Eanche (Sântana), Nicolae Aaniței (Curtici), Iosif Retter (Pâncota), Ștefan Muscă (Olari), Constantin Morosteș (Șimand), Ioan Kiss (Zimandu Nou), Ion Moț (Zărand); echipa largită care a participat la procesul de realizare a Strategiei a cuprins pe lângă primarii localităților pe Mihai Scărlătescu, Adriana Bogoșel, Monica Popovici și Viorica Sas (Sântana), pe Gheorghe Rusa, Monel Pâncotan și Bogdan Hanga (Pâncota), pe Costică Gabar (Olari), pe Minodor Anghelescu, Ana Borha și Elena Per (Șimand), pe Gheorghe Dudaș (Zărand) în calitate de reprezentanți ai administrației publice locale și ai comunităților implicate. Domnul Viorel Enache, primarul orașului Sântana, în calitate sa de inițiator și Președinte al microregiunii Sântana a fost desemnat liderul grupului local de lucru.

1.7. Diagrama întâlnirilor/atelierelor de lucru

În vederea elaborării în parteneriat a documentelor am adoptat un calendar **al întâlnirilor și atelierelor de lucru**. Am organizat astfel **atelier tematice** la nivelul microregiunii vizând următoarele aspecte:

- ✓ Planificarea strategică – condiție a dezvoltării durabile
- ✓ Abilitarea membrilor echipei locale pentru realizarea unei diagnoze a situației curente: culegere și interpretare de date; utilizarea datelor statistic validate și date administrative locale
- ✓ Analiza SWOT la nivel local și al microregiunii și generarea direcțiilor strategice

Tabelul 1: Calendarul întâlnirilor de lucru

	sarcina de lucru	termen	activități
1	Crearea grupului de lucru	martie 07	
2	Culegerea și prelucrarea de informații despre comunitati	martie-apr 07	culegerea datelor din statistici, documente administrative, de la persoane, instituții și organizații locale
3	Interpretarea datelor		întâlniri și lucru cu expertul local și echipa de proiect: 12.03, 29.03, 12.04
4	Redactarea analizei socio-economice (diagnoza)	mai-iunie 07	selectarea și interpretarea datelor și redactarea documentelor; 03.05, 24.05
5	Conferința de evaluare intermediară	26 iunie 07	pregătirea materialelor și prezentărilor și participarea la întâlnirea celor patru grupuri de lucru
6	Realizarea și redactarea analizei SWOT	iulie 07	realizarea analizei SWOT pe baza analizei socio-economice împreună cu echipa de proiect, redactarea documentelor 20-24.07

	sarcina de lucru	termen	activități
7	Workshop pe analiza socio-economică și SWOT	24 iulie 07	pregătirea materialelor și prezentărilor și participarea la întâlnirea celor patru grupuri de lucru
9	Redactarea obiectivelor generale și specifice ale strategiei	aug 07	întâlniri și lucru cu echipa de proiect pentru identificarea și formularea obiectivelor
10	Redactarea strategiei propriu zise	sept 07	Redactarea diferitelor variante ale Strategiei
11	Întâlniri publice de consultare și validare a strategiei	sept – oct 07	pregătirea documentelor, prezentărilor și organizarea întâlnirii publice de prezentare și validare a Strategiei: 20.09
12	Workshop de analiză a celor 4 Strategii realizate în proiect	oct 07	pregătirea materialelor și prezentărilor și participarea la întâlnirea celor patru grupuri de lucru
13	Definitivarea celor patru Strategii	oct 07	evaluare și redactare documente

- ✓ Stabilirea priorităților prin corelarea nevoilor locale și ale oportunităților identificate
- ✓ Dezvoltarea unui sistem de obiective și măsuri
- ✓ Detalierea măsurilor și pregătirea implementării acestora
- ✓ Consultarea și validarea publică: importanță și aspecte legate de organizarea procesului

La nivelul întregului proiect au fost organizate **întâlniri de lucru** pentru a asigura coerența procesului de planificare la nivel microregional și nivel județean/regional, precum și pentru a facilita transferul de experiență între cele 4 echipe de lucru asistate prin proiect (Tabelul 1)

1.8. Dispunerea metodologică

În alegerea și definitivarea aspectelor metodologice am avut în vedere respectarea următoarelor principii:

- **principiul parteneriatului** – care înseamnă crearea și menținerea unui parteneriat reprezentativ la nivelul comunității, care rămâne activ și după finalizarea etapei de planificare, asigurând implementarea efectivă a măsurilor adoptate
- **principiul subsidiarității** – care cere ca fiecare problemă să-și găsească rezolvarea cât mai aproape de locul de identificare; drept urmare a procesului de descentralizare au putut fi identificate probleme care își găsesc rezolvarea deja la nivel regional/județean/local, cu o mai mare sensibilitate și înțelegere pentru specificul local
- **principiul abordării pro-active** - care înseamnă o planificare a acțiunilor concrete care derivă din obiectivele asumate pe termen lung și mediu, un set de măsuri subordonate viziunii și setului de obiective adoptate de parteneriat, o abordare care valorifică oportunitățile dar nu în mod oportunist, ci doar în măsura în care acestea contribuie la realizarea obiectivelor; o abordare care nu este un răspuns întârziat la schimbările din mediul înconjurător, ci care prevede cerințele viitoare și pregătește mediul intern pentru a face față schimbărilor;
- **principiul efectivității** - care cere ca măsurilor formulate în strategie să le fie asociate/identificate resursele financiare și umane necesare pentru a fi implementate; alocarea resurselor presupune o planificare a resurselor interne pentru cofinanțarea proiectelor din resurse atrase, cofinanțare asumată de întreaga comunitate în concordanță cu prioritățile înțelese;
- **principiul coerenței** - care înseamnă corelarea strategiilor de dezvoltare a microregiunii cu documentele de planificare de rang superior și cele locale (strategii ale județelor, regiunii și naționale pe de o parte, și planurile și aspirațiile locale ale comunelor, comunităților, indivizilor care sunt beneficiarii de drept al întregului demers).

Deoarece documentele de planificare strategică au un orizont de timp larg, sunt elaborate pe termen lung, se impune ca să se asigure condiții pentru revizuirea periodică a acestora. În acest sens am considerat deosebit de importantă crearea capacităților la nivel local pentru administrarea întregului proces de revizuire a strategiilor, de elaborare a planurilor de implementare a măsurilor. Astfel punem la dispoziția comunităților strategii care îndeplinesc următoarele cerințe:

- valorifică potențialul local existent în vederea unor intervenții care asigură dezvoltarea durabilă prin noi acțiuni corelate cu existentele oportunități
- are o abordare holistică a problemelor microregiunii, surprinde problemele de interes comun, lăsând ca problemele specifice să rămână în atribuțiile intervențiilor locale
- are sprijinul politic al formațiunilor reprezentative la nivel local, asigurând continuitatea pe perioada implementării
- constituie cadru pentru accesarea diferitelor resurse financiare dar și pentru implementarea măsurilor

- formuleza cerințe clare pentru autoritățile de dezvoltare de noi competențe manageriale și în parteneriat în vederea realizării obiectivelor

Având în vedere că echipa de proiect și locală și-au propus să elaboreze documente care să se traducă în schimbări vizibile la nivel de comunitate, întregul proces de elaborare a fost dublat de: (i) informarea celor interesați de rezultatele intermediare, (ii) consultarea cu privire la diferitele aspecte tehnice din diferite sectoare și (iii) validarea propunerilor și măsurilor.

Aceste demersuri asigură ca strategia noastră să respecte diversitatea ca valoare, să manifeste deschidere pentru problemele specifice ale comunităților, să asigure transparența în luarea deciziilor și stabilirea priorităților, să desemneze factorii de răspundere pentru implementare.

Ca un aspect metodologic important dorim să menționăm că acest proces de planificare strategică a fost demarat ca un proces de selecție a inițiativelor locale; deci de la bun început ne-am asigurat că asistența pentru derularea întregului proces se va orienta către comunități unde situația este „coaptă” pentru o colaborare în parteneriat pe baza recunoașterii avantajelor comunităților de pe urma investițiilor făcute în procesul de planificare. Mai mult decât o aplicație pentru selecție, chiar de la început a existat un nucleu de profesioniști locali inimoși pe care s-a putut construi echipa de lucru bună cunoscătoare a nevoilor și potențialului local și totodată garant al sustenabilității.

Am pus accent pe colaborarea transparentă dintr-o echipă de experți și factorii locali, aceștia fiind de la caz la caz instituții, organizații, asociații, cartiere de locuitori sau indivizi.

Dacă în timpul proiectului sarcinile au fost asumate împreună de către echipa locală și asistența venită din afară din partea proiectului, atunci pentru perioada de după proiect avem în vedere transferul integral al responsabilităților cu privire la reactualizarea și implementarea strategiei către echipa locală. Asigurarea acestui transfer a constituit un obiectiv constant pentru fiecare activitate și a influențat metodologia aleasă, având ca efect o durată relativ mare a procesului de elaborare a documentelor și multe întâlniri de lucru cu obiectivele tehnice, tematice dublate de acestea legate de transferul / crearea de experiență locală.

Numai dacă în timpul consultării au fost respectate cerințele și nevoile fiecărei categorii de locuitori, fiecărui sector, deci toate interesele locale, atunci este posibil ca documentul strategic să obțină susținerea și sprijinul declarat al tuturor formațiunilor politice reprezentative la nivel local, ceea ce va putea asigura continuitatea și efectivitatea implementării.

După realizarea unei analize de potențial al microregiunii, s-a formulat viziunea care ghidează planificarea pe termen lung. Pentru a stabili direcții strategice și a prioritiza intervențiile s-a finalizat o analiză SWOT pentru domeniile de interes major. Grupul de experți împreună cu partenerii locali au analizat diferitele tipuri posibile de strategie, ca de exemplu Tip SW – care se concentrează pe valorificarea punctelor tari în intervenții construite pentru rezolvarea problemelor identificate ca puncte slabe, Tip SO – care se bazează pe punctele tari interne și se orientează către oportunitățile identificate.

După o analiză a variantelor posibile, opțiunea noastră a fost aceea de a deriva direcțiile pentru intervențiile strategice din punctele slabe identificate pe termen mediu și de a identifica măsuri și pentru amenințările vizibile pe termen lung. Setul de obiective este generat de aceste nevoi transformate în situații viitoare în concordanță cu viziunea microregiunii. Pentru atingerea ȳintelor propuse intervențiile se vor construi pe totalitatea punctelor tari ale microregiunii și valorificarea simultană a oportunităților actuale și cele viitoare. O astfel de abordare completă necesită o permanentă revizuire a aspectelor din SWOT, o reactualizare a ȳintelor și obiectivelor și o permanentă legătură cu beneficiarii vizați.

În etapa de consultare-validare toate documentele sunt supuse dezbaterii publice, ceea ce asigură pe de o parte completarea diferitelor capitole ale documentului cu date suplimentare, cu perspective diferite, complementare a problemelor, și pe de altă parte, are loc conștientizarea

beneficiarilor cu privire la impactul direct al implicării lor atât în etapa de planificare-realiizare a documentelor, cât și în cea de implementare. Nu în ultimul rând acest proiect s-a dorit un semnal menit să confirme că procesul de consultare trebuie să devină o practică curentă, o activitate constantă a autorităților locale, prin care legătura cu beneficiarii devine mai strânsă, colaborarea mai transparentă și intervențiile mai efective.

În etapa de după finalizarea planificării strategice comunitatea se va putea baza pe experiența demonstrată a echipei locale în accesarea fondurilor și derularea proiectelor cu responsabilitate și în bune condiții.

Un element important care va contribui la o rată ridicată de implementare a măsurilor este accesibilitatea fondurilor structurale pe diferitele sectoare, care se constituie într-o sursă majoră de resurse prin care resursele interne pot fi multiplicare.

1.9. Instrumentele de lucru

Așa cum s-a subliniat anterior, proiectul StrategVest s-a construit pe o abordare participativă și de echipă a procesului de realizare a Strategiei locale și și-a propus să abilitaze echipa locală cu toate competențele necesare în planificarea realizării unei strategii și în implementarea etapelor realizării unui astfel de document. Instrumentele principale care au susținut realizarea obiectivelor proiectului și punerea în practică a abordării conceptuale au avut în vedere construirea și abilitarea echipei de lucru locale prin:

- întâlniri și atelierele de lucru (vezi Tabelul 1)
- activități de instruire și transfer
- comunicare și consiliere (inclusiv prin mijloace virtuale)

cât și realizarea produsului final al efortului de realizare a strategiei prin:

- instrumente de colectare a datelor
- instrumente de analiză statistică a datelor
- instrumente de prelucrare vizuală a datelor
- scrierea și editarea documentelor de lucru și a documentului final

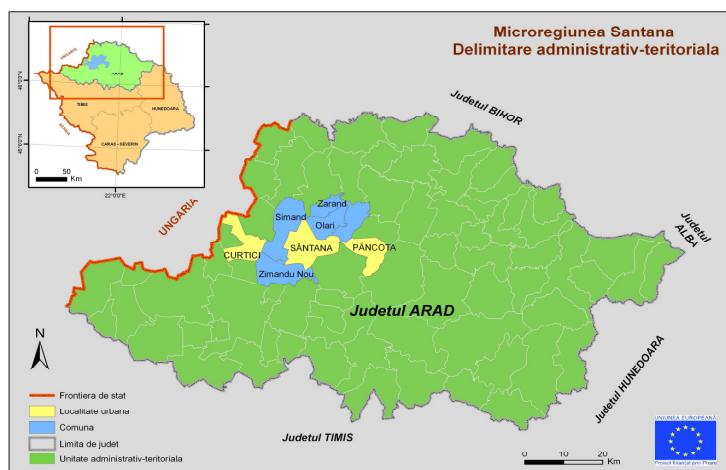
1.10. Durata proiectului

Proiectul are o durată de implementare de 12 luni. Contractul a fost semnat la data de 1 noiembrie 2006 și se va încheia la data de 1 noiembrie 2007.

I. Partea I: ANALIZA SOCIO – ECONOMICĂ

1. Prezentarea generală a Microregiunii

Figura 1: Harta microregiunii Sântana

1.1 Delimitarea teritoriului

Microregiunea Sântana este situată în vestul României, în partea de nord - vest a județului Arad, în vecinătatea Municipiului Arad, în apropierea frontierei cu Ungaria . Microregiunea face parte din Euroregiunea DKMT (Dunăre – Criș – Mureș – Tisa). Microregiunea este constituită din 3 orașe, dintre care Sântana cu peste 13.000 locuitori, Curtici cu 9.900 locuitori și Pâncota cu 7.500 și 4 localități cu rang de comună: Olari, Șimand, Zărand și Zimandu Nou. Microregiunii Sântana se învecinează cu:

- Sud – Municipiul Arad
- Vest – comunele Dorobanți și Iratoșu – frontiera cu Ungaria;
- Est – comunele Vladimirescu, Covăsânt, Șiria, Târnova, Seleuș – Valea Mureșului
- Nord – orașul Chișineu Criș.

În ceea ce privește delimitarea geografică a unităților componente avem următoarea situație:

ORAȘUL SÂNTANA – este situat în zona de nord-vest a județului Arad, la o distanță de 28 km de Municipiul Arad și 22 km de orașul Chișineu Criș. Orașul este situat în Câmpia Tisei, latura estică a Câmpiei Panoniei, fiind un centru urban înființat recent. Suprafața orașului este de 10.714 ha. Orașul este amplasat la intersecția DJ 792 C pe direcția est – vest Curtici – Sântana – Pâncota și DJ 791 pe direcția sud – nord Zimandu Nou – Chereluș. În apropierea localității își desfășoară traseul DN 79 Arad – Oradea și DN 79A. Prin Sântana trece calea ferată Timișoara – Arad – Oradea și de aici se bifurcă spre Brad și Cermei. Se învecinează cu localitățile Olari, Curtici, Pâncota, Zimand, de care îl despart distanțe de 4-12 km. Are în componență și satul Caporal Alexa.

ORAȘUL CURTICI – Orașul Curtici, situat la o distanță de 17 km față de municipiul Arad, este amplasat în partea vestică a județului Arad și este cel mai important punct de legătură pe calea ferată cu Europa centrală și de vest al României. Teritoriul administrativ se întinde pe o suprafață cca. 7970 ha. La nord, Curticiul se învecinează cu Ungaria și comuna Macea, la est cu

satul Andrei Șaguna, la sud cu hotarul satului Sâmpaul și Sofronea, iar la vest cu hotarul comunei Dorobanți.

ORAȘUL PÂNCOTA – este amplasat aproximativ în partea centrală a județului Arad. Pâncota are un teritoriu administrativ în suprafață de 70,9 km². Orașul Pâncota se învecinează la nord cu localitățile Zărand și Seleuș, la est cu Târnova, la sud cu Șiria, iar la vest cu Sântana. Distanța față de municipiul Arad este de 36 km, iar față de orașele Ineu și Sântana de 18 km. Are în componență satul Măderat.

COMUNA OLARI – este așezată în Câmpia Tisei, mai precis în Câmpia Comlăușului pe interfluviul Mureș-Crișul Alb, pe Canalul Morilor și pe stânga Crișului Alb și are o suprafață de 4767 ha. Din punct de vedere administrativ comuna este alcătuită din două sate: Olari - sat reședință de comună situat la o distanță de 35 km față de municipiul Arad și satul Sinte Mică. Se învecinează la nord cu comuna Zărand, la est și sud cu comuna Sântana iar la vest cu comuna Șimand.

COMUNA ȘIMAND – Comuna se situează în zona de contact a Câmpiei Aradului cu Câmpia Crișurilor, pe canalul Morilor, și se întinde pe o suprafață de 10.089 ha. Din punct de vedere administrativ comuna este formată dintr-un singur sat, Șimand, aflat la o distanță de 30 km față de municipiul Arad și la 12 km de Chișineu Criș.

COMUNA ZĂRAND – Comuna se întinde pe o suprafață de cca. 7600 ha în Câmpia Crișurilor, la confluența râului Cigher cu Crișul Alb. Din punct de vedere administrativ, comuna are în componență două sate: Zărand - sat reședință de comună situat la o distanță de 51 km față de municipiul Arad și satul Cinte.

COMUNA ZIMANDU NOU – este situată în Câmpia Aradului și are o suprafață de 7430 ha. Din componența comunei fac parte satele: Zimandu Nou - sat reședință de comună situat la o distanță de 15 km față de municipiul Arad, Andrei Șaguna și Zimandcuz. Se învecinează la nord – vest cu orașul Curtici, la nord cu comuna Șimand, la nord – est cu orașul Sântana, la sud cu municipiul Arad, iar la est cu comuna Șiria și Horia.

1.2 Scurt istoric

Din punct de vedere istoric, cele mai vechi vestigii se regăsesc pe teritoriul comunei Șimand, unde în locul numit "Grozdoia" a fost identificată o necropolă sarmatică (sec. I. î.Hr.-I. d.Hr.) în care s-au găsit podoabe de chihlimbar, oglinzi din plumb și un vas ceramic dacic. Atestările documentare ale localităților componente ale Microregiunii Sântana diferă de la caz la caz, din secolul XIII sau XVI până în secolul XIX.

SÂNTANA: Prima atestare documentară a localității sub numele de Sântana datează din anul 1828, dar așezarea este rezultatul dezvoltării continue a Comlăușului, așezare menționată încă din anul 1334. Satul Caporal Alexa este consemnat din anul 1334 sub denumirea de Kerecton. Comlăușul a fost cucerit de Imperiul Habsburgic care a colonizat aici svabi de la S-E de Comlăuș, fiind înființat astfel satul Sfânta Ana, actualul oraș Sântana. În anul 1748, printr-un decret al împărătesei Maria-Tereza, localitatea a fost înălțată la rangul de "târg" - oraș. În anul 1835 se menționează în Sântana Institutul de sericicultură. În 1926 Sântana devine reședință de plasă sub conducerea căreia se găsesc comunele învecinate. În perioada 1945-1947 a fost atrasă în Sântana populația din alte părți ale țării, prin diferite măsuri economice administrative și agrare concretizate în special prin atribuirea de grădini și terenuri necesare construirii de case în partea de est a localității începând construcția cartierului Borodei. În anul 1950 la împărțirea

administrativă reședința de raion devine orașul Chișineu Criș, iar Sântana se unifică cu Comlăușul, formând o singură comună, din raionul Criș, regiunea Arad. În anul 1956 Sântana trece la regiunea Oradea cu statutul de comună. În anul 1968 comuna Sântana, printr-o reîmpărțire administrativă, aparține județului Arad, până în anul 2003 când prin Legea 583 din 23 decembrie 2003 și Decretul 900 din 23.12.2003 comuna Sântana devine oraș.

CURTICI: Prima atestare documentară a orașului Curtici datează din secolul al XVI-lea, respectiv din anul 1519, iar în anul 1998 localitatea a împlinit 30 de ani de la declararea ei ca așezare urbană. Potrivit "Dicționarului Istoric al Localităților din Județul Arad", localitatea Curtici este caligrafiată documentar în formele: Kisfejeregyhaza, Kurtegyhaza, Kurtafejeregyhaza sau Gartits. Curticiul este amintit în secolele al XVI-lea și al XVII-lea. În 1519 aparținea domeniului lui Bathory, apoi stăpâni nobiliari devin familia Ravazdi, în 1559, alături de familiile Thancz Meregh și Mihaly Figdy. În secolul al XVII-lea, localitatea apare consemnată sub denumirea de Kurtigy și Kurtik, într-o diplomă emisă de principele Transilvaniei Rakoczi, la 1645. În prima jumătate a secolului al XVIII-lea, Curticiul aparținea lui Ianos Horvath. După stabilirea administrației habsburgice, Curticiul a intrat în componența domeniului erarhial, în 1751. Totodată, în comună se stabilesc și unități grănicerești. Începutul secolului al XIX-lea înseamnă pentru Curtici o perioadă de intensă dezvoltare economică, demografică și socială.

PÂNCOTA: Numele de Pâncota ar deriva din cuvintele latinești *pan cubitum*, care înseamnă „colț de deal”. Prima mențiune documentară despre orașelul Pâncota o găsim în lucrarea lui Marki Șandor, care precizează că în anul 1216 aici se afla o abație benedictină. Măderatul este consemnat doar din anul 1746. Începând cu anul 1475 este atestată ca *oppidum*, adică târg, cu o populație destul de numeroasă și o stare materială destul de bună, fiind consemnată în conscripția din 1561 ca având 76 de porți care reprezentau aproximativ 304 familii. În secolul al XVI-lea este prădată de turci, devenind sediul unui beg al Imperiului otoman. După 150 ani de ocupație turcească, intră sub ocupație austriacă. În prima jumătate a secolului al XVIII-lea, în 1726, marele domeniu al Pâncotei a fost donat ducelui Rinaldo de Modenna. În 1822, domeniul este cumpărat de baronul Iozsef Dietrich. Dintre cele mai importante obiective turistice ale orașului se remarcă ansamblul urban desfășurat de-a lungul străzii Tudor Vladimirescu, vechiul han de poștă, palatul "Sukowsky" și nu în ultimul rând Canalul Matca - o importantă lucrare hidrotehnică.

OLARI: Prima atestare documentară a localității Olari (Vârșandu Vechi) datează din anul 1550, fiind înregistrată în arhivele comitatului Zărandului sub numele de Fazekas Versany (fazekas-olar *magh.*). În anul 1792 au fost colonizați aici unguri de peste Dunăre formându-se astfel Vârșandu Nou, lângă O Fazekas Versand (Vârșandu Vechi) locuit de români.

ȘIMAND: Prima atestare documentară a localității Șimand datează din anul 1290, dar urmele locuirii de pe teritoriul comunei e pierd în negura timpului. Pe teritoriul satului s-a identificat în locul numit "Grozdoia" o necropolă sarmatică (sec. I. î.Hr.-I. d.Hr.) în care s-au găsit podoabe de chihlimbar, oglinzi din plumb și un vas ceramic dacic.

ZĂRAND: prima atestare documentară a localității Zărand datează din anul 1318 iar satul Cintei este atestat documentar din anul 1396.

ZIMANDU NOU: prima atestare documentară a localității Zimandu Nou datează din anul 1913. Satul Andrei Șaguna este atestat documentar în anul 1855, iar satul Zimanducz în anul 1853. Satul Zimandu Nou s-a înființat în anul 1852. Locuitorii ar fi venit din pusta Csernovics Ujfalu

situată pe teritoriul Ungariei, la o distanță de 15-20 km de graniță. Prima casă de rugăciune s-a clădit în anul 1855, biserica romano-catolică a fost construită în anul 1908, în 1887 s-a înființat Poșta, iar în 1897 s-a clădit moara. Calea ferată Arad-Brad s-a construit în 1885. Satul Zimand Cuz a fost înființat în anul 1853, prin venirea a 92 de familii de naționalitate maghiară din pusta Bankut, județul Cenad, de religie romano-catolică. După colonizare, comuna a primit denumirea de Zimand Cuz (în limba maghiară Zimand Koz) în traducere, "între Zimanduri". Multă vreme locuitorii i-au spus Băncuța Nouă, în amintirea vetrei părăsite. Școala din Zimand Cuz s-a clădit în anul 1856, iar în anii 1904-1907 au fost ridicate actualele clădiri ale școlii și grădiniței. Biserica romano-catolică din acest sat s-a construit în 1932, odată cu clădirea primăriei.

Satul Andrei Șaguna a fost înființat în anii 1926-1927 și a fost colonizat mai întâi cu români care au emigrat din Kétegyháza și Bățania din Ungaria, ca urmare a tratatului de la Trianon. În această perioadă au fost colonizați în actuala vatră a satului 415 locuitori români și în satele din jur 300 maghiari. În anul 1929, este clădită casa parohială iar în 1938 s-a început zidirea bisericii ortodoxe române. Școala generală din Andrei Șaguna a început să funcționeze în 1931.

1.3. Rangul localităților componente

Microregiunea Sântana este alcătuită din trei orașe – Sântana, Curtici și Pâncota, patru comune de rang IV – Olari, Șimand, Zărand și Zimandu Nou, cu sate aparținătoare.

1.4 Suprafață

Suprafața teritoriului administrativ al Microregiunii Sântana este de 53.689 ha, aceasta reprezentând 7% din suprafața totală a județului Arad. Structura teritorială se împarte astfel:

- suprafața agricolă: 50.052 ha;
- suprafața arabilă: 41.621 ha;
- suprafață pășuni: 7.533 ha
- suprafață vii și pepiniere viticole: 625 ha
- suprafață fânețe: 239 ha
- suprafață livezi și pepiniere pomicole: 34 ha

1.5. Repere urbanistice

Microregiunea Sântana este situată în vestul României, în partea de nord-vest a județului Arad. Microregiunea este constituită din 3 orașe – Sântana, Curtici și Pâncota și patru localități cu rang de comună: Olari, Șimand, Zărand și Zimandu Nou.

1.6. Cadrul natural

RELIEFUL Din punct de vedere geologic, teritoriul microregiunii Sântana se încadrează în Câmpia Aradului. Această câmpie este formată din zone mai înalte, zone mai joase și zone scufundate.

Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul se încadrează într-o câmpie slab undulată, care în partea de nord, nord-est și est urcă treptat, prezentând în unele locuri aspectul unor grinduri. Ca elemente ale microreliefului se întâlnesc microdepresiuni, văi seci și părți ceva mai ridicate, grinduri. În general, terenul este plan, cu ușoare ondulații, mici denivelări. Trecerea de la câmpie spre fundul văii se face treptat, iar denivelările nu depășesc adâncimea de 2 metri. Altitudinea medie a câmpiei este de circa 105-110 metri. Direcția de scurgere este de la sud-est spre nord-vest.

REȚEAUA HIDROGRAFICĂ Teritoriul microregiunii Sântana nu este traversat de niciun curs de apă major. Microregiunea se situează la confluența dintre bazinele hidrografice ale Mureșului la sud și Crișului Alb la nord.

Ca atare, rețeaua hidrografică a microregiunii este constituită din mici văii și bălți naturale sau canale, folosite preponderent în agricultură pentru irigații. Apele freatice se găsesc la mică adâncime, 3-4m. O resursă importantă a zonei o constituie apele geotermale, bicaarbonate, sodice, iodurate.

CONDIȚII CLIMATICE Datorită așezării sale în partea de vest a țării, teritoriul Microregiunii Sântana se încadrează în zona de climă temperat-continentală, cu influențe oceanice (moderarea climei, frecvente perioade de încălzire în timpul iernii, primăveri timpurii și cantități medii multianuale de precipitații relativ ridicate).

VEGETAȚIA ȘI FAUNA

Vegetația de silvostepă și chiar de stepă din extremitatea vestică a câmpiei Aradului se caracterizează prin predominarea formațiunilor ierboase, întâlnindu-se însă rar și pâlcuri de vegetație lemnoasă. Pajiștile stepice ruderalizate, xerofile, mezofile de sărături și cele stepizate sunt restrânse în urma extinderii suprafețelor arabile. Vegetația este variată și bogată în specii caracteristice florei continentale, caracteristică silvostepii, cu păduri puține, aceasta fiind alcătuită din forme lemnoase și ierboase. Vegetația lemnoasă se întâlnește în pâlcuri de pădure, în mod izolat la câmp de-a lungul canalelor și pe marginea drumurilor. Dintre arborii cel mai frecvent întâlniți se numără: stejarul, ulmul, frasinul, castanul, teiul, carpenul, plopul și salcâmul. Se întâlnesc arbuști, cum ar fi: porumbarul, măceșul, cătina, hameiul, liliacul. Vegetația spontană ierboasă este caracterizată prin existența resurselor vegetale aromatice și medicinale care se recoltează și anume : coada șoricelului, ciuboșica cucului, traista ciobanului, dar și pir, mușetel, trifoi.

Fauna Particularitățile reliefului, climei și vegetației asigură o biodiversitate a faunei cu o compoziție și răspândire variată. Din speciile existente pot fi enumerate mamifere: mistrețul, hârciogul, șoarecele de câmp, popândăul, iepurele, vulpea, căprioara, nevăstuica, dihorul, ariciul, cârțița, liliacul. Speciile de păsări întâlnite sunt : ciocârlia de câmp, prepelița, potârnichea, ciocănitoarea, gușuștiucul care a fost adus din peninsula Balcanică, barza, rândunica, graurul, cioara, dropia, fazanul, turturele. Există și specii protejate: bufnița mare, cucuveaua, baza albă, ariciul

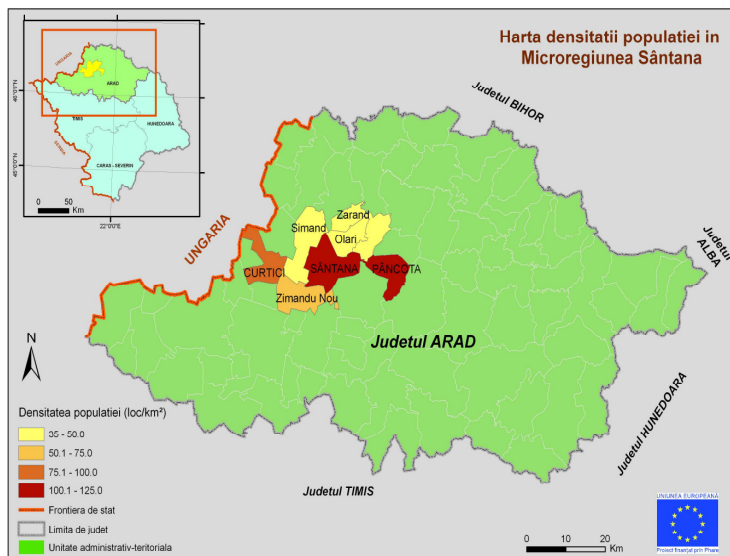
RESURSELE SOLULUI ȘI SUBSOLULUI

Solurile sunt de o varietate mare, formate în mare măsură din depozite fluviatile în partea de câmpie, iar în partea de deal din depozite deluviale, andezite și o mică parte din granit, gresii și calcare negre dolomite. Cele mai răspândite sunt cernoziomurile care *oferă condiții excelente pentru culturile agricole*, lacovistele și solonețurile.

Principalele **resurse naturale** sunt: zăcăminte de hidrocarburi lichide și gazoase și apele geotermale (la Curtici, Sântana). Apele geotermale sunt înmagazinate la adâncimi mari prin acumulare de-a lungul unor perioade de timp îndelungate. Apele se caracterizează ca fiind bicarbonate, sodice, iodurate cu concentrație mică și clorosodice bromate cu concentrație mică. Mineralizarea lor nu atinge valori mari, cel mai ridicat grad de mineralizare fiind de 3,79 mg/l.

2. Populația și forța de muncă:

Figura 2: Densitatea populației în microregiunea Sântana

2.1. Populația

Conform Recensământului din anul 2002, populația totală a Microregiunii era alcătuită dintr-un număr de **43.093 persoane**. La acea dată, populația din Microregiunea Sântana reprezenta 9,33% din totalul populației înregistrate în județul Arad (461.791).

În perioada 2002-2005 se constată o scădere practic nesemnificativă a populației la 42.463 persoane (*conform datelor furnizate de către Direcția Județeană de Statistică Arad*). Semnificativ de observat este faptul că în anul 2006, numărul total de locuitori era de 42.852 de persoane (*conform datelor prezentate de către primării*), constatându-se o tendință de creștere a populației la nivelul fiecărei localități.

Tabel 2 :Evoluția populației în Microregiunea Sântana (2005-2006)

Nr.crt	Denumirea localității	Anul 2005	Anul 2006
1	Sântana	13.117	13.130
2	Curtici	8.173	8.040
3	Pâncota	7.511	8.180
4	Olari	2.050	1.994
5	Șimand	4.307	4.243
6	Zărând	2.718	2.674
7	Zimandu Nou	4.587	4.591
	TOTAL	42.463	42.852

Conform Recensământului Populației din anul 2002, în județul Arad procentul populației de gen feminin era 51,85%. Conform datelor prezentate în tabelul de mai jos, la nivelul Microregiunii se înregistrează un procent inferior celui județean. În ceea ce privește distribuția populației pe sexe în unitățile din cadrul Microregiunii, avem următoarea situație:

Tabel 3: Distribuția populației microregiunii pe sexe (2005)

Nr.crt	Denumirea localității	Femei (% din totalul populației)
1.	Sântana	50,68
2	Curtici	51,86

3	Pâncota	51,04
4	Olari	50,87
5	Șimand	49,98
6	Zărand	50,88
7	Zimandu Nou	51,07

sursa: Direcția Județeană de Statistică Arad

În ceea ce privește **structura etnică** a populației se constată, conform Recensământului din anul 2002, existența unei compoziții etnice diferite între localitățile Microregiunii. Procentul de români din totalul populației variază de la 90,94% în localitatea Zărand la 52,16% în localitatea Olari. Principalele minorități etnice la nivelul Microregiunii sunt: maghiari, germani și rromi, cu mențiunea unei comunități importante de slovaci în comuna Olari.

În anul 2002, la nivelul județului Arad structura etnică era reprezentată astfel: 82,16% români, 10,67% maghiari, 3,82% rromi, 1,05% germani, respectiv 2,28% alte naționalități.

În tabelul de mai jos sunt prezentate o serie de date cu privire la distribuirea populației pe principalele naționalități, reținând pentru fiecare unitate administrativă (la nivelul anului 2002) o valoare procentuală.

Tabel 4: Structura etnică a populației microregiunii 2002

	Sântana	Curtici	Pâncota	Olari	Șimand	Zărand	Zimandu Nou
Români	79,08	69,69	79,30	52,16	87,23	90,94	56,40
Maghiari	2,19	19,07	8,40	33,21	4,75	0,22	42,12
Germani	3,49	0,19	3,00	0,25	0,89	0,00	0,40
Rromi	14,91	10,68	8,19	8,03	7,09	8,45	0,77
Alții	0,31	0,34	1,08	6,33	0,02	0,37	0,15

sursa: Recensământul Populației 2002

În ceea ce privește **structura religioasă** a populației la nivelul Microregiunii, sunt înregistrate următoarele date:

La nivelul județului Arad există următoarea repartizare cu privire la structura religioasă a populației: 73,13 persoane de religie ortodoxă, 10,10% de religie romano-catolică, 6,17% de religie penticostală, 2,67% de religie reformată, respectiv 3,79% alte religii. Se constată că nivelul populației ortodoxe înregistrat în județul Arad este sub media națională de 86,7%.

Tabel 5: Structura religioasă a populației microregiunii 2002

	Sântana	Curtici	Pâncota	Olari	Șimand	Zărand	Zimandu Nou
Ortodoxă	79,55	63,74	63,05	87,98	80,09	89,60	47,96

Ro catolică	5,51	19,47	10,17	9,47	5,40	0,41	40,38
Reformată	0,34	0,23	1,93	0,66	0,43	0	0,26
Baptistă	1,17	7,25	3,56	0,15	1,08	2,24	3,20
Penticostală	11,46	7,41	17,04	2,72	9,36	8,63	1,71
Atei	0	0,01	0	0	0,02	0	0,31
Nedeclarată	0,17	0,02	0,13	0	0,05	0	0
Alte culte	1,77	1,86	4,09	28,99	3,54	0	3,69

sursa: Recensământul Populației 2002

2.2. Evoluția populației

În anul 2006, populația Microregiunii Sântana număra 42.463 de locuitori. Față de anul 2002, sub influența combinată a nivelului diferențiat al sporului natural, al fluxurilor migratorii interne și al intensității migrației externe, populația a scăzut cu 630 locuitori. Se observă o creștere semnificativă în ultimul an, de 389 de locuitori.

Tabel 6: Evoluția populației în Microregiunea Sântana

Anul	2002	2005	2006
Populația	43.093	42.463	42.852

Tabel 7: Populația microregiunii pe grupe de vârstă, 2006

	Total	Sub 14 ani		15-64 ani		Peste 64 ani	
		Absolut	%	Absolut	%	Absolut	%
Microregiune	42.852	7.073	16,50	28.702	66,98	7.077	16,52
Sântana	13.130	2.129	16,22	8.380	63,82	2.621	19,96
Curtici	8.040	1.473	18,32	5.473	68,07	1.094	13,61
Pâncota	8.180	1.460	17,85	5.571	68,10	1.149	14,05
Olari	1.994	290	14,54	1.400	70,22	304	15,24
Șimand	4.243	869	20,48	2.874	67,74	500	11,78
Zărand	2.674	170	6,37	1.945	72,73	559	20,90
Zimandu Nou	4.591	682	14,85	3.059	66,64	850	18,51

Sursa: Primăriile localităților

2.3. Forța de muncă

Aceste date oficiale, puse la dispoziție de primăriile localităților componente a microregiunii, nu reflectă decât nivelul șomajului oficial, respectiv numărul persoanelor care beneficiază de sprijin din partea statului. În realitate, acest număr este mai mare, o mare parte a populației fiind ocupată în agricultura de subzistență.

La fel ca și la nivelul întregului județ, rata șomajului este scăzută însă ne confruntăm cu o distribuție inegală a ofertelor de locuri de muncă. Mare parte a populației active ocupate își desfășoară activitatea în Zona Liberă Curtici sau în afara microregiunii, în municipiul Arad, aflat la o distanță mică.

Tabel 8: Structura populației active/ocupate

	Sântana	Curtici	Pâncota	Olari	Șimand	Zărand	Zimandu Nou
populație activă	8.380	4.573	5.571	1.400	2.874	1.945	3.059
populație activă/ total populație %	63,82	68,07	68,10	70,22	67,74	72,73	66,63
populație ocupată	4.027	3.295	2.491	1.300	247	500	453
populație ocupată/ total populație %	30	40,98	30,45	65,20	5,73	18,69	9,87

Sursa: Primăriile localităților

În ceea ce privește forța de muncă, aceasta nu este suficient de bine pregătită pentru a face față noilor mutări cu care se confruntă piața muncii, odată integrată în Uniunea Europeană. O problemă pentru forța de muncă locală poate fi reprezentată de retragerea unor investitori locali, odată cu creșterea nivelului de prețuri din zonă (problema relocării activității a unor firme care funcționează în sistem lohn se pune pentru mai multe localități din județul Arad). De asemenea, odată cu aderarea României la Uniunea Europeană se pune problema facilităților din Zona Liberă Curtici.

Tabel 9: Evoluția numărului de șomeri

	Sântana	Curtici	Pâncota	Olari	Șimand	Zărand	Zimandu Nou
2004	551	176	27	5	4	27	
2005	547	121	89	3	5	20	
2006	329	98	112	1	6	13	

Sursa: Primăriile localităților

O mare parte a agenților economici realizează propriile programe de calificare a personalului, dar crearea unor rețele de pregătire și perfecționare poate constitui o oportunitate pentru microregiune. De asemenea, oferta educațională a instituțiilor de învățământ din microregiune ar trebui adaptată cerințelor pieței muncii.

Rata relativ mică a șomajului nu reflectă și un nivel de trai decent al populației, mulți dintre cei angajați acceptând locuri de muncă cu salarizare la nivelul minim pe economie. Această categorie de forță de muncă are și un nivel de calificare redus, ceea ce îi face extrem de vulnerabili în viitor, dacă nu se va interveni pentru ridicarea nivelului de calificare.

Efectele pe termen mediu și lung al acestui disponibil potențial de forță de muncă slab calificată poate constitui o atractivitate a regiunii doar pentru investitorii care doresc să valorifice forța de muncă ieftină.

3. Infrastructura socială și educațională:

3.1. Educația

La nivelul Microregiunii Sântana există (la nivelul anului 2005) un număr de **23 de unități de învățământ**, structurate astfel:

- 10 grădinițe;
- 12 școli pentru ciclul primar și gimnazial;
- 3 unități pentru învățământul liceal.

Tabel 10: Structura unităților de învățământ

	Sântana	Curtici	Pâncota	Olari	Șimand	Zărand	Zimandu Nou
Total unități de învățământ	7	6	4	2	2	2	2
Grădinițe	3	3	2	1	1	-	-
Școli primare și gimnaziale	3	2	1	1	1	2	2
Licee	1	1	1	-	-	-	-

În ceea ce privește învățământul liceal, la nivelul Microregiunii Sântana există 3 unități școlare, localizate în cele trei orașe:

1. Grupul Școlar Sântana

Acesta are 25 de clase, împărțite pe următoarele profile:

- filiera teoretică: profil uman și real, învățământ de zi și seral
- filiera tehnologică: liceu tehnologic (servicii și tehnic) și resurse naturale
- școala de arte și meserii – profil mecanic, agricol, comerț

2. Grupul Școlar „Ion Creangă” Curtici care oferă specializările : economic și comerț.

3. Grupul Școlar Pâncota, cu specializările filologie și economic.

Conform datelor furnizate de către Direcția Regională de Statistică, în anul 2005 la nivelul Microregiunii Sântana erau înscriși un număr de 1.340 de copii la grădinițe și 5.056 de elevi. Distribuția pe localități a acestora este următoarea:

Tabel 11: Număr copii și cadre didactice pe localități

	Sântana	Curtici	Pâncota	Olari	Șimand	Zărand	Zimandu Nou
Copii înscriși la grădiniță	430	248	248	82	142	96	94
Elevi înscriși la școală	2.149	962	857	91	406	267	324
Cadre didactice	154	75	79	18	27	24	27

Oferta de educație și formare profesională a acestor unități școlare reflectă mai mult tradiția acestora decât o orientare către viitoarele nevoi. Existența unităților școlare care pot oferi calificări la nivelul microregiunii ar constitui un potențial ce poate fi valorificat dacă ar exista disponibilitate de cooperare la nivelul microregiunii în vederea realizării unei oferte complementare prin colaborarea instituțiilor care să țină cont deopotrivă de cerințele viitoare ale pieței forței de muncă, de aspirațiile și

așteptările tinerilor și familiilor acestora și atragerea de resurse materiale și umane pentru dezvoltarea unei oferte atractive. Aceste unități școlare ar trebui să își dezvolte capacități de a oferi servicii de formare continuă a populației adulte pentru calificare, recalificare și perfecționare.

3.2. Sănătatea

Reforma serviciilor de sănătate din 2004 a conținut și a produs modificări ale sistemului sanitar public, cu efecte asupra rețelei de unități sanitare și asupra structurii personalului implicat în asigurarea serviciilor de sănătate, atât în sectorul public, cât și în cel privat. Au fost desființate dispensarele urbane, atât o parte din medicii din dispensare cât și o parte din medicii de întreprindere devenind medici de familie, cu autonomie față de spital, subordonați fiind Casei Județene de Asigurări de Sănătate, cu care au încheiat contracte.

În ceea ce privește infrastructura sanitară din Microregiunea Sântana, ea se prezintă astfel:

- **1 spital public:** Spitalul Orășnesc Sântana (30 de paturi), cu secțiile pediatrie, interne, îngrijiri paleative, laborator, cabinet radiologie;
- **12 cabinete stomatologice private:** în toate localitățile microregiunii;
- **28 cabinete medicale private:** marea majoritate de medicină de familie, în toate localitățile microregiunii;
- **8 farmacii umane;**
- **1 laborator de tehnică dentară:** în Sântana;
- **2 cabinete medicale private de specialitate**

În cadrul Microregiunii Sântana sunt cuprinși un număr de 33 de medici în sectorul public și 6 în sectorul privat, iar în ceea ce privește personalul mediu sanitar numărul acestuia este de 34 persoane în mediul public și 35 persoane în sectorul privat. Există 13 stomatologi și 13 farmaciști (*date la nivelul anului 2005, conform Direcției Județene de Statistică Arad*).

3.3. Serviciile sociale

În privința serviciilor sociale, la nivelul fiecărei primări există un serviciu de asistență socială primară, care se găsesc în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială Arad. Printre principalele structuri care oferă servicii sociale la nivelul Microregiunii Sântana amintim:

La nivelul **orașului Sântana**, infrastructura de asistență socială este reprezentată de servicii sociale asigurate de instituții și servicii publice dar mai ales de organizații neguvernamentale. Activitatea preponderentă se desfășoară în domeniul protecției copilului (peste 100 copii se află sub o măsură de protecție) și al persoanelor cu handicap (54 persoane). În prezent funcționează în Sântana:

- 9 case de copii de tip familial
- 1 centru de zi pentru copii
- 1 centru de zi pentru copii cu dizabilități
- 1 casă de copii tip internat
- 54 de asistenți personali (pers. cu dizabilități)
- 1 cămin de bătrâni
- 5 ONG-uri (protecția copilului și bătrânilor)
- un serviciu public de asistență socială și autoritate tutelară
- peste 200 familii beneficiază de ajutorul social

4. Infrastructura

4.1. Infrastructura de transport:

Infrastructura de drumuri este bine dezvoltată, asigurându-se legături bune între localitățile din zonă, aceasta fiind străbătută de DN 79 Arad – Oradea și DN 79A și de o serie de drumuri județene.

Infrastructura feroviară, formată încă din secolul trecut ca urmare a impulsiei date de dezvoltarea industriei județului Arad, se bucură astăzi de o densă rețea de cale ferată comparativ cu cea de la nivel național. Zona este traversată de o axă importantă București-Budapesta prin singurul punct de trecere feroviar de la Curtici.

Localitățile din Microregiunea Sântana sunt străbătute de mai multe drumuri, care fac legătura între ele, dar și cu marile orașe din apropiere. La nivelul unităților componente, infrastructura de transport este reprezentată astfel:

SÂNTANA Orașul este amplasat la intersecția D.J. 792C pe direcția est-vest Curtici - Sântana – Pâncota și D.J. 791 pe direcția sud - nord Zimandul Nou-Chereluș. În apropierea localității se află traseul D.N. 79 Arad-Oradea. Orașul Sântana dispune de o rețea stradală compusă din **78 de străzi**, drumuri a căror lungime este de 74 de km, 9 km sunt străzi modernizate din beton, pavaj sau covor asfaltic, iar restul sunt străzi pietruite și 14 km străzi neamenajate. Administrația locală este preocupată de întreținerea/reabilitarea rețelei stradale, anual fiind pietruite și nivelate cu utilaje proprietatea Primăriei cât mai multe străzi. De asemenea, în prezent este semnat contractul pentru reabilitarea a 20 km de drumuri pietruite și a 8 km covor asfaltic.

În ceea ce privește transportul feroviar, în raza de exploatare a Stației CFR Sântana sunt aproximativ 40 km de cale ferată, atât în privința transportului de persoane cât și de marfă, Sântana fiind cunoscută ca un nod de cale ferată între Arad – Oradea și Arad- Brad . Stația CFR Sântana colaborează direct cu stațiile de cale ferată Șimand, Șiria și Utvinișul Nou, având 3 puncte de oprire în linie curentă pe distanța: Sântana-Șimand-cu oprire în cartierul Comlăuș și Sântana-Utvinișul Nou, cu oprire în linie curentă Zimandu Nou și Utviniș.

CURTICI Lungimea străzilor total 58 km. Circuitele rutiere existente asigură următoarele relații ale Orașului Curtici cu alte localități din județ:

- DJ 709B, Arad – Curtici spre Macea – 3,3 km
- DJ 792 C, Sântana – Curtici spre Dorobanți – 5 km
- DJ 709J, asigură legătura dintre Dorobanți și Macea
- DC 981 și DC 791 spre Iratoș
- DC 227 și DC 85 spre Lokoshaza

Circulația feroviară face din Curtici un important nod de cale ferată, situându-se pe Magistrala IV SNCFR, într-un punct terminal, unde aceasta străbate teritoriul trecând frontiera spre Ungaria, fapt care face din Curtici locul de legătură al întregii țări cu Ungaria și totodată cu întreaga Europă. Această poziție terminală a determinat dezvoltarea unui punct vamal atât pentru călători dar mai ales pentru mărfurile ce tranzitează România dinspre alte țări sau care pleacă și vin spre România.

PÂNCOTA Localitatea Pâncota se găsește amplasată la intersecția următoarelor drumuri:

- ✓ drum județean DJ 709 Arad-Pâncota-Cermei-Berechiu
- ✓ drum județean DJ 792C Curtici-Pâncota-Buteni
- ✓ drum comunal DC 65 Mâsca

Drumul județean DJ 709 străbate localitatea de la sud la nord (strada Tudor Vladimirescu) și se constituie ca axă principală a orașului. Drumul județean DJ 792 C are un traseu orientat de la est la vest aproape perpendicular pe DJ 709 în intravilanul localității Pâncota.

Din punctul de vedere al viabilității, aceste drumuri se prezintă astfel:

- drumul județean DJ 709 este asfaltat de la Arad până în localitatea Șicula în stare relativ bună, iar în rest acesta are o îmbrăcăminte alcătuită din piatră în stare mediocră spre rea.

Pe tronsonul aparținător orașului Pâncota drumul județean DJ 709 prezintă îmbrăcăminte asfaltică în stare bună.

- drumul județean DJ 792 C este asfaltat, dar este în condiție precară

Aceste două drumuri județene asigură în totalitate circulația de tranzit și de penetrație în oraș.

Din descrierea modului de încadrare a localității în rețeaua de drumuri clasificate, rezultă că zona studiată este traversată în sens longitudinal și transversal de partea stradală a două drumuri județene. Sectoarele stradale ale acestor drumuri constituie arterele principale ale orașului – strada Tudor Vladimirescu, strada Libertății, pe care se realizează penetrația din exterior spre oraș dar pe care se crează și tranzitul spre alte localități. Circulația locală a orașului se face parțial pe aceste artere dar mai ales pe străzile de deservire care se racordează la arterele principale respectiv străzile Horia, Mureșului, Eminescu, Luncii. Din străzile de deservire se ramifică carosabile de acces la locuințe, dotări social - culturale. Schema stradală a localității Pâncota este caracteristică unui oraș de câmpie, fără denivelări mari, care s-a dezvoltat având ca axe principale drumul județean DJ 709 și drumul județean DJ 792 C respectiv partea stradală a acestora. Pe aceste axe se sprijină o rețea de strazi colectoare perpendiculare și paralele între ele. Circulația pietonală în localitate este asigurată de trotuarele existente între case și partea carosabilă a străzii. Ca stare de viabilitate a acestora, se menționează faptul că în marea majoritate a trotuarelor, acestea sunt nemodernizate respectiv din piatră sau pământ. În zonele cu spații comerciale lățimea trotuarelor este mai mare iar îmbrăcămintea acestora este din asfalt sau beton. Lungimea străzilor total 43,9 km, din care:

- în Pâncota, 30 km, din care 26 modernizați
- în Măderat 13,9 km, din care 6 modernizați

Transportul feroviar este asigurat de linia CF Arad-Brad. Kilometri de cale ferată – marfă și persoane: 5,4 km. Accesul în oraș și împrejurimi (număr gări și curse autobuz):

- 1 gară CFR și 1 punct de oprire
- Stații de autobuz în Pâncota și Măderat

OLARI Pe teritoriul administrativ al comunei Olari își desfășoară traseul în prezent următoarele drumuri:

- drumul județean DJ 791 Zimandu Nou-Sântana-Chereluș
- drumul județean DJ 792 Socodor-Nădab-Seleuș-Ineu
- drumul comunal DC 111 Șimand-Olari-Caporal Alexa

Comuna Olari se găsește amplasată la intersecția a două drumuri unul județean și unul comunal respectiv D.J. 791 și D.C. 111. Din punctul de vedere al stării de viabilitate drumurile județene DJ791 și DJ792 se prezintă satisfăcător cu o structură rutieră de tip nerigid corespunzătoare unui trafic greu alcătuită din mixturi asfaltice. Drumul comunal DC 111 se prezintă cu o îmbrăcăminte nemodernizată din piatră cu pământ în stare proastă. Analizând rețeaua de drumuri clasificate, putem spune că drumurile județene menționate mai sus împreună cu drumul comunal asigură o bună legătură a comunei Olari și a localității aparținătoare Sinteia Mică atât cu municipiul Arad cât și cu celelalte localități ale microregiunii inclusiv deschiderea spre frontiera cu Ungaria.

ȘIMAND Localitatea Șimand este o localitate de șes, cu relief plat și ușor denivelat în anumite sectoare. Comuna Șimand se află amplasată de-a lungul drumului național D.N. 79 Arad –

Oradea, la intersecția cu drumul județean D.J. 792 C Curtici – Sântana - Pâncota, care traversează comuna pe direcția est-vest. Drumul național D.N.79 traversează comuna pe direcția nord-sud și asigură legătura rutieră cu municipiul Arad, reședința de județ, precum și cu județul Bihor, traversând localitatea. În intravilanul localității Șimand din drumul național D.N.79 se desprinde drumul comunal D.C 115 spre Sânmartin-Macea-Curtici. Tot în intravilanul localității se desprinde din D.N.79, drumul comunal D.C.111 spre Olari-Caporal Alexa. Principalele căi de comunicație de pe teritoriul administrativ al comunei sunt:

- DN 79 care traversează comuna pe direcția nord – sud și asigură legătura rutieră cu municipiul Arad și cu județul Bihor
- DJ 792 C care traversează comuna pe direcția est – vest, face legătura Curtici – Sântana – Pâncota
- DC 115 spre Sânmartin – Macea – Curtici
- DC 111 spre Olari – Caporal Alexa
- Rețeaua stradală este formată din 36 de străzi cu o lungime totală de 44 km.
 - 29 pietruite – 38 km
 - 1 stradă pavată – piatră de râu – 1,2 km
 - 6 străzi neamenajate – pământ – 4,8 km

Teritoriul comunei este deservit de principala arteră feroviară ce leagă Timișoara – Arad – Oradea, străbate teritoriul comunei pe direcția nord – sud și trece prin localitatea Șimand unde se află și gara

Accesul în oraș și împrejurimi (număr gări și curse autobuz):

- gară CFR
- 6 stații de autobuz spre Oradea – Arad – Timișoara; Șimand – Arad; Șimand – Chișineu Criș
- stații microbuze care transportă muncitorii în alte localități

ZIMANDU NOU

Kilometri de drumuri europene, naționale, județene și comunale:

- ✓ Drumuri europene (naționale) – 8 km
- ✓ Drumuri județene – 2 km
- ✓ Drumuri comunale – 3 km

4.2. Dotări tehnico-edilitare

Potrivit datelor înregistrate de *Direcția Județeană de Statistică Arad, 2005* la nivelul Microregiunii Sântana avem următoarea situație:

- 208,8 km – lungimea totală simplă a rețelei de distribuție a apei potabile;
- 181,2 km - lungimea totală simplă a conductelor de gaz;
- 30,8 km - lungimea totală simplă a conductelor de canalizare.

Tabelul 12: Rețeaua de apă, canalizare, gaz

	Sântana	Curtici	Pâncota	Olari	Șimand	Zărand	Zimand Nou
Rețea de apă (km)	68	47	21,8	12	15,7	-	44,3
Rețea de gaz (km)	55	52,4	-	-	32,6	-	41,2
Rețea de canalizare (km)	10	13	7,8	-	-	-	-

În ceea ce privește rețeaua de electricitate aceasta este bine reprezentată, toate localitățile din Microregiunea Sântana fiind racordate la curent electric.

4.3. Rețeaua de comunicații

Rețeaua de telefonie fixă și mobilă are acoperire pentru toți operatorii cunoscuți din România. Prin intermediul rețelei de cablu TV sau prin satelit, la nivelul Microregiunii sunt receptate canalele de radio și TV în marea majoritate a localităților. Toate primăriile sunt conectate la internet.

4.4. Unități bancare

Unități bancare întâlnim în orașe Sântana, Curtici, Pâncota, unde își desfășoară activitatea filiale ale principalelor bănci prezente pe piața românească.

4.5. Unități de poliție, jandarmi și pompieri

Fiecare localitate componentă a microregiunii dispune de o unitate de poliție. În orașul Pâncota funcționează Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență.

5. Activitatea economică

Activitatea socio-economică a Microregiunii gravitează în jurul celor trei orașe cu un plus pentru orașul Curtici, care datorită existenței Zonei Libere Curtici polarizează forța de muncă din microregiune. Cu toate acestea, zona este slab reprezentată industrial, fiind mai degrabă preponderent agrară, cu un cult dezvoltat și recunoscut al oamenilor pentru muncă și proprietate.

5.1 Meserii tradiționale

Dintre meseriile tradiționale practicate în zonă putem aminti: confecționarea de coșuri împletite la Sântana, cojocărit, agricultura, viticultura, prelucrarea lemnului, la Pâncota. Meșterii din Pâncota au obținut statutul lor de breaslă la 13 aprilie 1821 de la împăratul Francisc I. Acesta acordă breslelor din Pâncota o diplomă pe pergament în limba latină și maghiară (vezi copia din 13 aprilie 1821). Breasla lor îngloba la acea vreme următoarele meserii: tâmplari, cojocari, tăbăcari, curelari, croitori, cizmari, pantofari, dogari, rotari, dulgheri, pălărieri, frânghieri, geamgii, potcovari etc. De la această breaslă unită a rămas un tipar de sigiliu din anul 1852, păstrat în colecția de sigilii a Muzeului din Arad, care cuprinde următorul text scris în limba germană: „*Sigiliul breslei privilegiate a tâmplarilor, lăcătușilor, sticlarilor și alții din târgul Pâncota*”. După o perioadă scurtă de timp, breasla unită se scindează în bresle separate ce cuprind meșteri ce practicau o singură meserie. Astfel, apare mai întâi breasla cismarilor, apoi a dogarilor și cojocarilor, care devin repede specialități locale.

În anul 1873, printr-o patentă regală se desființează sistemul de bresle, dându-se astfel cale liberă dezvoltării meșteșugurilor la sate. Apar acum asociațiile meseriașilor care asigurau concurența liberă în toate domeniile meșteșugărești. În ultimul deceniu al secolului trecut, la Pâncota a luat ființă o Corporație meșteșugărească ce cuprindea 285 membri, care ocupa locul II în comitatul Arad ca număr de meseriași. În perioada 1884-1885 au început să funcționeze cursuri pentru pregătirea în anumite meserii, care ulterior se vor transforma în școli de ucenici. Un astfel de curs s-a organizat și la Pâncota, pentru fierari mai întâi, urmat de 101 elevi ucenici. Către sfârșitul secolului al XIX-lea situația meșteșugarilor din Pâncota se prezenta astfel în 1882: 285 meșteri, 145 calfe, 105 ucenici.

Activitatea meșteșugărească ia o amploare deosebită în secolul nostru, mai ales în perioada interbelică, când pe lângă sporirea numărului de meseriași are loc și o diversificare continuă a

activităților prestate de aceștia: **dogari, pantofari, cojocari, căciulari, tăbăcari, curelari, tâmplari, dulgheri, zidari, ștregari, croitori, olari:**

Cu privire la olărit, întrucât acest meșteșug nu se mai practică în prezent, se cuvine să facem următoarele precizări:

- Ultimul olar din Pâncota, Karol Szokal, născut în 1903, a învățat această meserie de la tatăl său Stefan Szokal, decedat în 1928.
- Materia primă pentru vase era adusă din două zone:
- Pământul alb, necesar pentru vasele destinate pregătirii hranei, rezistent la foc, se aducea de la Dud. Se scotea de la 50 m adâncime dintr-o mină părăsită.
- De la Pâncota din partea dinspre Seleuș, de la aproximativ 2 m adâncime se scotea pământ roșu din care se făceau celelalte vase (oale, cratițe de diferite mărimi, blide, ghivece, etc.)
- Vasele lucrate la Pâncota se smălțuiau cu smalt verde, galben sau albastru. Pe unele vase, ornamentul floral era de culoare maro, iar pe altele fondul galben era stropit cu pete de culoare verde.
- Produsele obținute astfel erau vândute atât pe piața locală cât și în localitățile învecinate: Ineu, Sebiș, Buteni, Arad, Pecica etc.

5.2 Agricultura

Asistența de specialitate în domeniul agriculturii se asigură prin Camera Agricolă care este subordonată Direcției Agricole a Județului Arad.

Ocupația principală a locuitorilor din localitățile aferente este reprezentată de agricultură, cultura mare în special și zootehnia ca activitate complementară. Cu câteva mici excepții terenul este agricol. Practicarea agriculturii este favorizată în regiune de clima temperat continentală dar și de respectul locuitorilor pentru pământ. Suprafețele agricole sunt lucrate individual, în asociații agricole și exploatații familiale.

În ceea ce privește structura culturilor se manifestă o specializare pentru cultura grâului, orzului, porumbului și florii soarelui. Creșterea animalelor ocupă un loc important în domeniul agriculturii, prioritară fiind creșterea bovinelor, ovinelor și porcinelor. Legumicultura este practică în zonă, fiind recunoscută pe plan regional.

Tranziția a afectat atât suprafețele cultivate anual cât și efectele lucrărilor și tehnologiilor utilizate pentru obținerea de producții. Astfel, dacă până în anul 1997 orice suprafață era cultivată și exploatată cât mai intensiv, s-a ajuns ca astăzi o mare parte dintre terenuri să rămână nelucrate ani de zile. Acest fapt a dus și la o decontaminare a terenurilor de pesticide, fapt care ar permite ca să se poată trece pe aceste terenuri la o agricultură ecologică.

În ceea ce privește forța de muncă implicată în acest sector, se pune treptat problema calificării acesteia, extrem de necesară pentru a asigura o bună utilizare a mașinilor și utilajelor agricole. Acest aspect se va accentua și mai mult în viitorul apropiat. În Curtici își desfășoară activitatea Combinatul Agricol Curtici unul dintre cele mai mari din regiune.

5.3 Industria

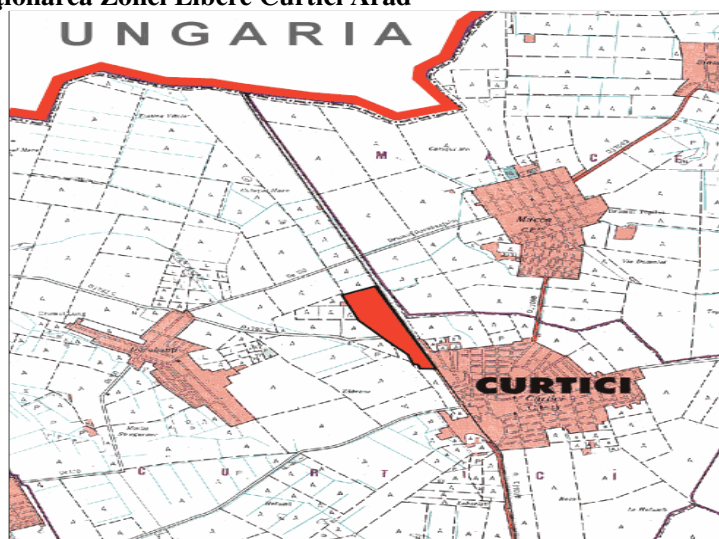
Industria este slab dezvoltată la nivelul Microregiunii. În principal, activitatea economică la nivel microregional se desfășoară în Zona Liberă Curtici, care însă nu este subordonată Consiliului Local Curtici. În celelalte localități ale microregiunii, activitatea industrială este slab dezvoltată sau chiar inexistentă.

Odată cu înființarea zonei libere, economia orașului Curtici se află în plină dezvoltare, datorită investițiilor, creării a numeroase locuri de muncă și a creșterii veniturilor realizate. Zona Liberă Curtici - Arad are o suprafață totală de 90 ha și este compusă din două platforme amplasate în orașul Curtici și în municipiul Arad, fiind înființată în baza legii privind regimul zonelor libere în România. Zona Liberă Curtici Arad este un teritoriu precis delimitat în care

investitorii beneficiază de facilități vamale și fiscale pentru activitățile desfășurate. Activitatea desfășurată în Zona Liberă Curtici Arad se întinde pe o suprafață de 90 de hectare împărțită în două platforme: prima amplasată în vecinătatea orașului Curtici, (cel mai important nod de cale ferată, care asigură tranzitarea Est-Vest pe magistrala Paris - Istanbul), la o distanță de 15 km de municipiul Arad, iar a doua amplasată în vecinătatea Aeroportului Internațional Arad și a terminalului Cargo. În comparație cu alte zone libere din România, Zona Liberă Curtici Arad este singura zonă liberă amplasată în partea de vest a țării pe un coridor rutier european, în apropierea a 4 puncte vamale. Poziția geografică avantajoasă împreună cu amplasarea pe un coridor rutier european, și faptul că Zona Liberă Curtici Arad poate fi accesată prin intermediul a trei căi de acces: rutieră, feroviară și aeriană conferă acestuia individualitate între celelalte zone libere din țară. Amplasamentul favorabil al Zonei Libere Curtici - Arad permite folosirea următoarelor căi de acces:

- **Cale ferată.** Orașul Curtici este cel mai important nod de cale ferată, care asigură legătura dintre est și vest. Aradul este legat de Curtici printr-o cale ferată dublă și electrificată.
- **Rutier.** Legătura dintre Arad și Zona Liberă Curtici - Arad poate fi făcută prin drumul județean 709B, care asigură un acces ușor către vestul Europei.
- **Aerian.** Zona Liberă Curtici - Arad este singura zonă care include transport aerian datorită existenței Aeroportului Internațional în municipiul Arad. Aeroportul este dotat cu o pistă de decolare și aterizare din beton, cu o lungime de 2.000 m și o lățime de 45 m, cu o capacitate portantă de roată izolată de 27 tone. Astfel, este permisă decolarea – aterizarea avioanelor de pasageri și marfă în condiții de deplină securitate.

Figura 3: Poziționarea Zonei Libere Curtici Arad

Administrarea Zonei Libere Curtici - Arad se realizează de către Administrația Zonei Libere Curtici - Arad, care se organizează și funcționează ca regie autonomă. Zona Liberă Curtici Arad oferă utilizatorilor ei o infrastructură dezvoltată formată din: rețea de apă, rețea de energie electrică, gaz metan, canalizare pluvială, canalizare menajeră, rețea de telecomunicații, acces internet, iluminat exterior, drumuri de incintă, drumuri accesibile camioanelor, acces la drumurile naționale, acces aerian și acces la calea ferată. Activitatea investițională se află într-o

continuă dezvoltare, utilitățile și dotările existente, modernizarea acestora fiind garantul reușitei în această zonă a afacerilor. În Zona Liberă Curtici - Arad se pot desfășura următoarele activități:

- a) manipularea, depozitarea, sortarea, măsurarea, ambalarea, condiționarea, asamblarea, prelucrarea, fabricarea, marcarea, testarea, licitarea, vânzarea - cumpărarea, expertizarea, repararea, dezmembrarea mărfurilor, transportul și expedițiile interne și internaționale;
- b) organizarea de expoziții;
- c) organizarea operațiunilor de bursă și financiar - bancare, cu avizul Băncii Naționale a României;
- d) înființarea de cantine și restaurante, precum și de magazine de desfacere sau comercializare en gros sau en detail în perimetrul Zonei Libere;
- e) închirierea sau concesiunea clădirilor, terenurilor, spațiilor de depozitare și a spațiilor neamenajate din Zona Liberă, destinate construirii de obiective economice;
- f) controlul calitativ și cantitativ al mărfurilor;
- g) aprovizionarea mijloacelor de transport care operează în Zona Liberă Curtici - Arad;
- h) prestări de servicii, precum și alte activități specifice regimului de zonă liberă.

Ca urmare a politicii de atragere de noi investitori pusă în practică de Administrația Zonei Libere Curtici Arad, în anul 2006 au fost înregistrate noi cereri de concesiune și închiriere de terenuri atât din partea investitorilor români cât și din partea unor investitori străini. O analiză a activității Administrației Zonei Libere Curtici Arad la finele anului 2006 se concretizează într-un total de 100 contracte existente.

O analiză a investitorilor importanți din microregiune care nu sunt cuprinși în Zona Libera Curtici Arad, arată că aceștia sunt, în Sântana:

- ✓ S.C. PROITALIANA – zona industrială limitrofă DN 79 Arad – Oradea are proiectul (planul urbanistic zonal) în stadiu de finalizare a avizărilor; sunt estimate minim 1000 locuri de muncă pentru diferite servicii și pentru industria textilă, alimentară, auto;
- ✓ S.C. GERIMAX – zona limitrofă stației de carburanți, are proiectul (planul urbanistic zonal) depus pentru aprobare în Consiliul Local; sunt estimate 200 locuri de muncă în industria lemnului (mobilier și tapițerie);
- ✓ S.C. WEST CONSTRUCT – zona limitrofă DJ 791, ieșirea spre Zimand, are în lucru un proiect de spații de producție de prefabricate din beton; se estimează 100 locuri de muncă;
- ✓ S.C. BOTEgone – zona limitrofă cu AGROMEC Comlăuș, a început lucrările de realizare a unei hale de producție pentru industria lemnului; se estimează 30 – 50 locuri de muncă;
- ✓ S.C. FAYLEN CHAMPIGNON – zona dintre localitate și fostul CAP Comlăuș, are în finalizare planul urbanistic zonal; sunt estimate aproximativ 50 locuri de muncă în creșterea și prelucrarea ciupercilor.

iar în Pâncota:

- ✓ S.C. FlaviMar, comerț cu produse alimentare
- ✓ S.C. Elidor și A.B.C, comerț cu produse industriale
- ✓ S.C. Hary și Textile produse textile, cosmetice, articole de îmbrăcăminte, încălțăminte, tricotate, bunuri de uz casnic, etc.
- ✓ S.C. Faur Fito îngrășăminte, semințe, insecto-fungicide pentru combaterea dăunătorilor,
- ✓ S.C. Roland și fiul, produse de panificație

5.4 Servicii publice

Serviciile de alimentare cu apă potabilă și canalizare, colectarea și eliminarea deșeurilor, transportul local, iluminatul public, cablul TV și internet, telefonie și distribuție energie electrică sunt asigurate de către societăți comerciale din domeniu, cu capital de stat sau private.

5.5 Comerț

La nivelul microregiunii, în fiecare localitate există unități de comerț și alimentație publică. Acestea fiind private, numărul și sfera lor de activitate se modifică permanent.

5.6 Turismul

La nivelul microregiunii Sântana, principalele obiective turistice sunt:

SÂNTANA Cea mai importantă prezență arheologică o reprezintă *Cetatea de pământ de la Sântana*. Cetatea se află la aprox. 4 km de sud-vest de centrul localității Sântana, în imediata apropiere a drumului ce duce spre Zimand. Ea este traversată de calea ferată și, chiar pe coama valului, se află amplasat cantonul "Cetatea veche". Circumvalația de pământ, de formă ovală, are un perimetru de cca 3 km, cu diametrele de cca 1130 x 970 m. Valul de pământ înconjură o incintă de cca 78 ha și se mai păstrează pe o porțiune de cca 30 – 35 ml, la înălțimea de 2,5 – 3,5 m. Localnicii numesc fortificația: "La varbă", "Die Schanzen" sau "Foldvar". La circa 800 m sud-vest de canton se află un tumul circular cu diametrul de 65 m și înălțimea de cca 5 m, numit de localnici "Holumbul verbei" sau "Schanzhugel". Datorită bunei conservări și a dimensiunilor impresionante, fortificația a fost semnalată în literatura de specialitate încă din 1835, dar a devenit mai cunoscută după ce istoricul arădean Marki Sandor a publicat două studii prin care încerca să demonstreze că ea este unul din ringurile avare, în care această populație s-a refugiat, după înfrângerea lor de către Carol cel Mare.

În timpul lucrărilor la terasamentul căii ferate Oradea – Arad, la 1888, a fost descoperit un important tezaur din aur, în asociere cu oase umane și fragmente ceramice. Aceste piese au fost considerate ca aparținând avarilor. Bogăția și valoarea patrimoniului descoperit cu ocazia acestor campanii a făcut ca cercetătorii să denumească pe creatorii acestor piese ca purtători ai civilizației Sântana- Lăpuș. În cele opt turnătorii de bronz cercetate s-au găsit depozite cuprinzând o cantitate echivalentă cu toate depozitele de bronzuri contemporane din întreaga Europă centrală și de nord. A fost stabilită totodată și apartenența la cultura hallstatiană timpurie, aparținând tracilor nord- dunăreni.

Pe teritoriul administrativ al orașului se mai află un al doilea sit arheologic de importanță națională: așezarea și necropola daco-romană de sec. II-III, situată la 1 km de gara Sântana, la bifurcația liniilor ferate Arad-Oradea și Arad- Brad. Mult mai puțin cercetată, așezarea este una din davele dacilor cu o importanță mare în sec. II-III, judecând după amploarea fortificației de tip val- șanț..

Un alt sit arheologic, de importanță zonală este cel de la "Dâmbul Plopilor", o așezare neolitică din cultura Tisa. Nici aici nu este clar delimitat situl, această operațiune fiind strict necesară și trebuind efectuată de către specialiștii Muzeului Județean Arad.

În zona Gării s-au găsit urme ale culturii materiale dacice (ceramică, obiecte de podoabă).

Gimnaziul construit în anul 1774, de călugării catolici, care în acea perioadă, împreună cu gimnaziul de la Arad erau singurele școli superioare din împrejurimi.

PÂNCOTA „Hanul Vechi", fosta închisoare domenală, a fost ridicată din ordinul Mariei Tereza la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Clădirea îndeplinea inițial două funcții: o parte din ea, inclusiv subsolul, era destinată închisorii domeniiale, de unde și denumirea locală de „Închisoarea Zarandului"; restul încăperilor au fost destinate în timp administrației fiscale, aici adunându-se dijele. Pe parcurs clădirea a servit ca sediu al unor instituții de interes local: stație de poștalie,

han, poștă. Stație pentru poștalioane a existat aici până în anul 1890, când s-a dat în folosință calea ferată Arad-Brad, iar poșta și telefoanele au funcționat în această clădire până în anul 1843. De aici probabil s-a păstrat până în zilele noastre denumirea de „Poșta Veche”. Nu departe de „Poșta Veche”, pe aceeași stradă se găsește castelul conelui Schulkowsky cu o fațadă în stil baroc apropiat de rococo, construit în prima parte a secolului al XIX-lea (în jurul anului 1840). Ca plan, imobilul are forma literei U având în mijloc o curte spațioasă. Arhitectura interioară este simplă, fiind dominată de golurile mari formate de arcele de bolți de pe coridoare. Încăperile de pe axa principală a edificiului care au servit ca apartamente de locuit au uși de comunicare între ele. Poarta principală, ca și ușile din coridoarele laterale, sunt lucrate din fier forjat executate artistic.

Foto 1: 'Castelul Schulkowky', actualmente Primaria

De remarcat este acoperișul realizat din solzi de țiglă smălțuită în diferite culori, care prin felul cum sunt așezați formează motive geometrice multicolore care dau un aspect plăcut și interesant în același timp. În prezent aici se găsesc sediul Primăriei orașenești, biblioteca orașenească, cabinetele medicale de pediatrie, sala de sport a Liceului teoretic. Tot pe strada principală, la casa cu nr. 57 a văzut lumina zilei scriitorul de etnie maghiară Cziki Gergely (1842-1891), dramaturg bine cunoscut pe plan european care a scris peste 30 opere de teatru.

Foto 2: Cetatea

La o depărtare de circa 500 m de oraș se găsesc ruinele cetății care din documentele cercetate până acum rezultă că a jucat un rol important în luptele antiotomane desfășurate pe aceste meleaguri în secolele XVI-XVII.

ȘIMAND În comuna Șimand se găsește castelul Cernovici. Construit în stil neoclasic, cu un singur nivel și un plan dreptunghiular, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, prezintă o arhitectură sobră. Atât terasa din față, cât și cea din spate, sunt străjuite de coloane cu capitele de rezonanță dorică. Castelul este înconjurat de un parc, cu suprafața de 3,00ha și care conține numeroși arbori seculari de stejar, gorun, castan, platani, pini. Deși nu prezintă importanță ca parc dendrologic, datorită numărului relativ redus de specii, parcul oferă o priveliște deosebită oferind condiții de odihnă și agrement. Un alt obiectiv important îl constituie biserica ortodoxă (nr. 1085) care datează de la mijlocul secolului al XVIII-lea, reconstruită în secolul următor. În interior și exterior caracteristicile dominante aparțin barocului. În interior se remarcă și icoanele praznicale în stil bizantin, donate de ctitorul bisericii în 1759. În prima jumătate a secolului al XIX-lea, aici a fost temporar catedrala episcopală, unde își avea periodic reședința Nestor Ioanovici, primul episcop român din Arad (1829 - 1830).

CURTICI Ștrandul termal cu apă ce atinge 58°C. Ștrandul dispune de trei bazine cu apă termală, ce au în componență NaClCa, MgClSO, HCO₃, Fe₂O și sunt recomandate în tratarea bolilor reumatismale și tratamente post-operatorii. Ștrandul dispune de unități de alimentație publică, unități de cazare și corturi și reprezintă un punct de atracție pentru locuitorii orașului și pentru cei din împrejurimi datorită calității apelor, serviciilor și cadrul natural plăcut.

6. Protecția mediului înconjurător:

6.1. Factorii de mediu

În ceea ce privește factorii de mediu, zona este puțin poluantă iar din cauza nelucrării unei părți însemnate din suprafața agricolă a scăzut și nivelul de pesticide din sol. Acest aspect poate favoriza practicarea unei agriculturii ecologice și biologice, protejate prin legislația europeană. În ceea ce privește problemele cu care se confruntă localitățile din această arie geografică amintim problemele legate de managementul deșeurilor menajere și industriale, precum și de alimentarea cu apă și canalizare.

Primăriile Sântana, Curtici și Pâncota sunt incluse în proiectul SAMTID - Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă în localitățile Curtici, Lipova, Nădlac, Pâncota, Pecica și Sântana, județul Arad. Programul SAMTID este un program de finanțare inițiat de PHARE (în cadrul componentei Coeziune Economică și Socială 2003) și Guvernul României, reprezentând - Dezvoltarea Infrastructurii în Orașele Mici și Mijlocii. Se adresează orașelor cu maxim 50.000 locuitori. Programul își propune, în primul rând, să reabiliteze, modernizeze și îmbunătățească sistemele de alimentare cu apă în orașele mici, să elimine pierderile de apă și să ofere cetățenilor apă potabilă de calitate, conform normelor europene. Totodată, își propune să creeze operatori regionali (companii de apă-canal) puternici, eficienți economic, capabili să reziste pe piața europeană. Un alt țel este constituirea de asociații ale municipalităților (unități administrativ-teritoriale: municipii, orașe, comune) care să administreze contractele de concesiune a serviciilor publice către operatorii regionali.

Lucrările vizează reabilitarea puțurilor din fronturile de captare, construirea de noi rezervoare, înlocuirea a aproximativ 55 km de conducte de distribuție și 32 km de conducte de aducțiune, înlocuirea echipamentelor la stațiile de pompare și de tratare a apei și montarea de 2250 contoare la utilizatori. Se urmărește reducerea pierderilor de apă din sistem, reducerea numărului de avarii, eliminarea completă a conductelor din materiale improprii (azbociment) și contorizarea tuturor consumatorilor în condițiile în care se asigură alimentarea cu apă de calitate, 24 de ore pe zi.

Lucrările se desfășoară în orașele Curtici, Lipova, Nădlac, Pecica, Pâncota și Sântana, potențiali beneficiari fiind aproximativ 72.000 de locuitori ai acestor orașe și ai satelor aparținătoare. Valoarea lucrărilor este de 8.875.666,98 Euro. Sursele de finanțare sunt Uniunea Europeană cu

3.328.375,12 Euro, Guvernul României prin Fondul Național de Preaderare cu 1.109.458,37 Euro și un credit de la Banca Europeană de Investiții în valoare de 4,437,833.49, defalcat proporțional între localitățile din proiect. Creditul are o perioadă de grație de 5 ani, o dobândă de 5%, după care va fi rambursat de localitățile incluse în proiect în decurs de 20 de ani.

Primăria Orașului Sântana a câștigat proiectul “Realizare spații verzi în Orașul Sântana” în cadrul Programului Național de îmbunătățirea calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități, gestionat de Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, valoarea finanșării nerambursabile fiind de 400.000 lei.

Nivelul scăzut al veniturilor populației din mediul rural, ridică probleme cu privire la posibilitatea acestora de a-și adapta producția și activitățile zilnice în conformitate cu normele de mediu stabilite la nivelul Uniunii Europene.

6.2. „Zonele verzi” și zonele de agrement

Orașul Curtici dispune de un ștrand cu apă termală, care are proprietăți terapeutice în afecțiunile reumatismale, unele boli dermatologice și vindecarea rănilor. Ștrandul termal dispune de o capacitate de cazare de 30 locuri în căsuțe. Activitățile sportive din oraș se desfășoară în cadrul unităților de învățământ, precum și în parcul orașului care cuprinde un teren multifuncțional: tenis de câmp, handbal, un ștrand cu bazin de mari dimensiuni, în vecinătatea căruia se găsește stadionul orașului cu pistă de alergare.

7. Cultura:

7.1. Infrastructura culturală

Tabel 13: Infrastructura culturala

	Sântana	Curtici	Pâncota	Olari	Șimand	Zărand	Zimandu Nou
biblioteci	4	4	3	2	2	2	3
case de cultură	-	1	-	-	-	-	-
cămine culturale	2	-	1	-	1	-	3
monumente istorice	-	1	3	-	-	-	-

În ceea ce privește infrastructura culturală, aceasta se prezintă astfel la nivelul Microregiunii:

- 20 de biblioteci;
- 1 casă de cultură în Curtici
- 7 cămine culturale și 4 monumente istorice

7.2 Activități culturale

În cadrul Microregiunii activează câteva organizații neguvernamentale care își aduc contribuția la dezvoltarea socială și culturală a locurilor. În afară de ONG-urile din domeniul protecției copilului ce activează în Sântana, mai există un număr de 14 ONG-uri în Pâncota, în diferite domenii, precum și un club de tineret în Șimand – EuroTiNet și o asociație de tineret ALCOR Șimand.

Formațiile de dans popular care reprezintă cu cinste Sântana atât pe meleaguri românești cât și peste hotare sunt **Busuiocul** și **Cununița**. Formația de dansuri țigănești **Șatra** este purtătoarea tradițiilor etniei romilor din localitatea Sântana. În comuna Șimand activează formația de dans modern „Garofița”.

Obiceiuri și tradiții locale În cadrul acestor comunități umane au fost și mai sunt practicate o serie de obiceiuri legate de anumite sărbători religioase sau de principalele evenimente din viața omului, cum ar fi: naștere, botez, nuntă, moarte etc. Multe dintre aceste obiceiuri s-au pierdut în decursul vremii, unele însă se mai păstrează și astăzi, practicându-se de către localnici în diverse împrejurări.

Obiceiuri legate de naștere și botez

La nașterea unui copil asistau până nu demult femei din familie (mama, bunica) sau cunoscutoare ale acestei practici (moașa). Până la botez, mama este vizitată de rude și vecine care cinstesc pruncul cu hăinuțe sau bani pe care-i pun sub capul copilului spunând „*De la mine puțin, de la Dumnezeu mai mult*”. La 6 săptămâni se face de regulă botezul. Îmbrăcat în hăinuțe albe, micuțul este dus la biserică de către moașă. Botezul la românii ortodocși se face prin stropirea cu apă sfințită după ritualul specific acestui cult. La începutul ceremoniei, copilul este luat în brațe de către nașă, care-l ține așa pe toată durata desfășurării botezului, după care duce copilul acasă și în pragul ușii îl predă mamei spunând „*Voi mi l-ați dat păgân și eu vi l-am adus creștin*”. Pe parcursul desfășurării ceremoniei botezului, mama copilului rămasă acasă își găsește diferite îndeletniciri pe care ar dori ca noul născut să le practice atunci când va fi mare. Dacă-i fetiță, spală, coase, citește sau scrie, iar dacă-i fecioraș se îndeletnicește cu anumite munci specifice bărbaților. La 40 zile de la naștere se face molidva, adică dezlegarea mamei pentru a putea reveni la viața obișnuită, și înbiserizarea noului născut. Însoțită de rudele mai apropiate, mama cu pruncul ei se deplasează la biserică. Se oprește la intrare, unde mama cedează pruncul preotului care-l duce până în fața altarului. Dacă-i băiețel, îl bagă în altar, dacă-i fetiță o trece doar prin fața ușilor împărătești. Aici se realizează miruirea noului născut (primirea darului).

Lucrurile copilului se spală cu grijă și se pun la uscat în așa fel încât să se usuce înainte de apusul soarelui pentru ca noul născut să fie ferit de duhurile rele.

Obiceiuri legate de nuntă

Cu aproximativ o săptămână-două înaintea desfășurării acestui eveniment se face chemarea la nuntă. Aceasta este realizată de vecini tineri sau rude ale nuntașilor. Îmbrăcați în costume de sărbătoare (costume naționale românești uneori) cu flori de nuntă aplicate pe reverul stâng al hainei, călare pe cai frumos împodobiți (vezi Imaginea 16), ei poartă cu ei așa numită palască, de unde li se trage numele de pălăscari. Palasca este de regulă plină cu vin sau răchie cu care se îmbie invitații. Aceștia nu au voie să refuze invitația de a bea și chiar dacă o mimează, rostesc în acel moment câteva urări de bine pentru viitorii însurăței. Se prezintă apoi invitația din partea familiilor ce organizează nunta. La terminarea chemărilor se întorc la casa unuia dintre miri unde li se servește mâncare caldă.

Nunta are de regulă doi vornici care se ocupă de desfășurarea ritualului, unul la casa mirelui, celălalt la casa miresei. Alaiul nunții se formează la familia mirelui unde vornicul, după ce și-a adunat nuntașii, pleacă însoțit de muzică după nași. Ajunși la casa nașilor, aceștia sunt cinstiți cu prăjituri și băutură, după care împreună se îndreaptă spre casa mirelui unde, în cântecele vesele ale lăutarilor, cinstea continuă. Urmează deplasarea alaiului spre domiciliul miresei. Pe drum, veselia este incitată de numeroase glume și strigături la adresa socrilor, nașilor sau a tinerilor însurăței. La mireasă, nuntașii sunt întâmpinați de vornicul acesteia, care din fața porții începe negocierile oferind mirelui mireasa în diverse ipostaze. În locul miresei adevărate, vornicul prezintă o femeie bătrână îmbrăcată în straie de mireasă spunând: „*Aceasta-i mireasa voastră!*”. Nașul intervine și spune: „*Aceasta nu-i mireasa noastră, luați-o de aici, că n-o plătim!*”. Până la urmă vornicul aduce adevărata mireasă, pe care nașul o recunoaște și o primește. Vornicii sunt

recunoscuți după prosoapele (ștergarele) brodate pe care le au legate pe după gât și pe care le primesc cadou după nuntă împreună cu un tort. În fața alaiului nuntesc merg părăsirii jucând tricolorul frumos împodobit cu panglici și flori multicolore. Spre sfârșitul cununiei religioase din biserică, peste miri se aruncă monede de metal care se zice că aduc noroc. Cu aceleași gânduri, pe drumul de întoarcere de la biserică spre casa mirelui, se aruncă în calea noilor căsătoriți boabe de grâu aducătoare de belșug în casă nouă. La unele nunți, până nu de multă vreme exista așa numitul *giavăr*, adică un băiat ce avea în grijă mireasa. Cine fura mireasa sau încerca să-i sustragă vreun obiect ce-i aparținea trebuia să plătească. De regulă, unul dintre tinerii invitați în noaptea nunții fura pantoful miresei și nu-l da înapoi până când nașul nu-l răsplătea. Uneori giavărul ascundea mireasa. Pe această temă circulă și acum o temă hazlie. O bătrână povestea până nu demult că la nunta ei giavărul a ascuns-o într-un pup de tulei și a uitat-o acolo deoarece între timp s-a luat cu băutura. Rămasă acolo mai mult decât se aștepta, biata mireasă a început să plângă amar gândindu-se cum să plece la mamă-sa acasă. La miezul nopții mireasa se juca pe bani, acest obicei reprezentând până nu demult cinstea mirilor. Populația de etnie germană obișnuia ca la nunți să alcătuiască din rândul celor neinvitați un grup de indivizi mascați. Aceștia veneau de obicei seara după cină, spuneau o serie de glume și aduceau cu ei un coș în care adunau ce li se oferea de către nuntași (prăjituri, băutură etc.). Nuntașii doreau să știe cine-s mascații, și pentru aceasta, folosindu-se de o lingură de lemn, se apropiau de dâșii lovindu-i. Odată recunoscuți, aceștia invitau la dans mireasa, pentru care prezența mascaților la nunta ei era o mare cinste.

La mort

Ceremonia de înmormântare are loc a doua sau a treia zi după deces sub îndrumarea preotului paroh, și se desfășoară potrivit ritualului fiecărui cult religios. În ultimii ani, din motive economice s-a renunțat la unele obiceiuri, ca de pildă pomana cu masă caldă. La cimitir, participanții la ceremonie sunt serviți la ieșire cu colaci și băutură.

Alte obiceiuri

La casă nouă

La construcția unei case se obișnuiește a se pune în fundament un cap de cocoș sau de găină, ori o găină vie, convinși fiind că la temelia unei opere durabile trebuie să stea o jertfă, temă folclorică cu largă circulație la popoarele vecine. Atunci când se începe acoperirea edificiului, în vârful casei se pune o sticlă de vin și un ștergar.

Tăiatul porcului

În preajma Crăciunului aproape că nu este casă în care să nu se taie cel puțin un porc. Activitatea începe dis-de-dimineată, odată cu venirea măcelarului. Seara, atunci când maioșul, caltaboșii, cârnații, toba și celelalte preparate sunt terminate se aranjează masa cunoscută sub numele de *cina porcului*, la care sunt poftite de obicei rudele apropiate, vecinii și măcelarul. Cina oferită cuprinde de obicei: mazeluri proaspete spre degustare, prilej cu care se fac aprecierile referitoare la calitatea lor:

- varza murată (curechii) cu carne proaspătă,
- friptura și cârnații fripți cu murături.

Toate acestea sunt stropite la început cu țuică, apoi cu vin, iar în final ca desert se oferă gogoși.

Obiceiuri legate de anumite sărbători religioase

Crăciunul și Anul Nou

Sărbătorile Crăciunului aduc veselie și bună dispoziție în casele localnicilor de toate etniile. La români este tradițională colinda de ajun sau *pizăratul*. În prima zi de Crăciun, copii îmbrăcați de sărbătoare cu căciuli frumos ornamentate cu fir și bandă tricoloră merg cu Steaua. Ei se opresc la

porțile creștinilor ortodocși și întreabă „*Primiți Steaua?*” sau „*Primiți Irozii?*” (vezi imaginile). Dacă răspunsul gazdei este afirmativ, li se deschide ușa, se colindă iar în final se fac urările sărbătorești. Darurile pentru colindători erau și mai sunt: colacii tradiționali, nucile, merele, și mai nou bani. De Anul Nou se umbla cu ursul. Un individ îmbrăcat în piele de oaie întoarsă, legat cu un lanț, era purtat din casă în casă spunându-se că-i urs. Însoțit de un muzicant, acesta era pus să joace în patru labe la comanda celui ce-l purta.

Boboteaza

În primele zile după Anul Nou, creștinii ortodocși așteaptă cu nerăbdare sosirea popii cu crucea. Programul acestei vizite este anunțat de preotul paroh în partea finală a slujbei dedicate sărbătoririi noului an. Ritualul acesta trebuie finalizat cu o zi înainte de marea sărbătoare creștinească a Bobotezei.

Sosirea preotului este anunțată de 2 copii prin clinchetul clopoțelului la poarta fiecărui creștin. Poarta este de obicei deschisă, iar casa pregătită sărbătorește. Preotul și copiii dieci sunt poftiți în casă. Unul dintre copii poartă clopoțelul iar celălalt căldărușa care-i împodobiță cu bandă tricoloră și fire de busuioc. Părintele paroh poartă în mâna dreaptă Sfânta Cruce iar în stânga buchetul de busuioc pe care-l înmoaie în timpul ceremoniei în apa sfințită și stropește încăperile unde-i poftit pe direcția principalelor puncte cardinale. Credincioșii sunt binecuvântați de preot prin stropire cu apă sfințită. Ei își fac semnul crucii, sărută crucea și în final onorează activitatea preotului și a diecilor aruncând monede de metal în căldărușă.

Fasching

În ultima duminică de dinaintea lăsatului de sec pentru Postul Mare (de Sfintele Paști), populația de etnie germană organiza până nu demult *Faschingul* care ținea 3 zile. Petrecerea începea duminica cu balul de seară când se organiza și parada portului șvălesc, cu costume din localitățile învecinate care aveau populație germană (Sântana, Șiria, Panat). Luni se confecționau două păpuși din paie de mărimea unui copil de 11-12 ani. Păpușile erau îmbrăcate în costume ce amintesc de povestea fraților Grimm. Băiatul cu numele de Hänsel avea pantalon negru, cămașă albă peste care purta o vestă de aceeași culoare cu pantalonul. Fetița cu numele de Gretel era îmbrăcată în bluză albă, fustă roșie peste care purta un șorțuleț alb, iar pe cap un batic roșu. Păpușile erau prinse pe o roată, care la rândul ei era fixată pe oiștea din spatele căruței. În timpul deplasării, roata ajutată de tinerii din căruță se învârtea, și odată cu ea se învârteau, în hazul celor din jur, și păpușile. Căruța cu cai frumos împodobiți cu panglici multicolore și beteală, împreună cu tinerii mascați, muzicanții și păpușile făceau turul Pâncotei marți înainte de masă. Erau străbătute străzile locuite de etnici germani. În fața căruței mergeau tineri călări de obicei mascați care făceau glume și strigau „*Fasching!*”. Alaiul era servit cu băutură, gogoși și bani. Marți seara avea loc îngroparea *Faschingului*, adică a păpușilor, după care băieții mergeau după pomană. Cu cele primite se adunau la casa unui dintre ei și făceau petrecerea de veghe. De miercuri începea postul fără baluri până în prima Duminică albă (adică Duminica Tomii).

De Sfintele Paști și Rusalii

A doua zi de Paști, tinerii de etnie maghiară, îmbrăcați în straine de sărbătoare, merg cu *stropitul*. Acest obicei a cărui sorginte este legată de exuberanța și bucuria veștii Învierii, a cunoscut în timp diferite moduri de manifestare. În prezent, acest obicei se manifestă astfel: tinerii feciori frumos îmbrăcați merg la casa fetelor de măritat pentru a le stropi cu parfum. Fata pofteste băiatul în casă, îl servește cu prăjituri iar la plecare, pentru onoarea ce i-a făcut-o, îi oferă un ou roșu și-i prinde la rever o floare, simbol al primăverii, curățeniei și (re)învierii. Preotul paroh, îmbrăcat în odăjdii, cu praporii în frunte, urmat de cântăreți și credincioși, merg să binecuvânteze holda. La finalul slujbei se stropește cu apă sfințită hotarul pe direcția celor patru puncte

cardinale. Același ceremonial are loc și a doua zi de Rusalii, când se merge la deal pentru binecuvântarea viei.

Sfânta Maria

De Sfânta Maria avea loc pelerinajul de ziua Adormirii Maicii Domnului. Credincioșii ortodocși mergeau pe jos la mănăstirea Bodrog, acum se deplasează mai aproape la mănăstirea Feredeșiria. Catolicii maghiari sau germani merg la mănăstirea Sfânta Maria-Radna.

Kirchweich

Tot de această mare sărbătoare este legată și organizarea și desfășurarea Kirchweichului de către catolicii de etnie germană. Kirchweichul este sărbătoarea hramului Bisericii romano-catolice, o frumoasă manifestare religioasă ce implică o pregătire corespunzătoare. Sâmbăta, băieții îmbrăcați sărbătorește și însoțiți de muzicanți cu sticle de vin și pahare, merg prin sat invitând familiile mai cunoscute la Kirchweich. Duminica se continuă cu invitarea edililor orașului, după care fiecare băiat merge la fata cu care face pereche. Perechile formate astfel se adună la fata care a pregătit buchetul (Straus). De aici, frumos încolonați în acordurile muzicii care-i secondează, se deplasează la biserică pentru slujbă. Până nu demult se dădea un straus (buket) mai mic preotului paroh ce oficia ceremonia, iar cel mare rămânea ca și acum la prima pereche, care de fapt l-a și făcut. La terminarea slujbei religioase preotul era condus acasă de către participanții la această sărbătoare. Apoi, în ritmurile vioaie ale muzicii, alaiul se îndrepta într-o mare veselie spre casa primei fete purtătoare a ștrausului. De aici, fiecare băiat merge la fata cu care a făcut pereche pentru a servi masa de prânz. Apoi, perechile se adună din nou în locul de unde s-au despărțit, adică în curtea casei primei fete (prima pereche), și de aici se deplasează încolonați în parc unde se desfășoară licitarea strausului. Cine câștigă licitația trebuie să predea strausul fetei cu care a dansat fiind pereche la Kirchweich. Acesta va rămâne la fata respectivă până în anul următor, când va forma prima pereche. Bătrânii șvabi își amintesc că pe vremea când ei erau tineri nu exista straus. Se licita pe atunci doar un miel, un batic și o pălărie. Acum, pe lângă straus se licitează și cele pomenite mai înainte. Cine câștigă la licitație mielul face o petrecere în prima sâmbătă de după sărbătoarea hramului bisericii, de la care nu trebuie să lipsească papricașul de miel. După încheierea licitației, perechile din nou încolonate, în frunte cu perechea câștigătoare, secondate de muzică, se deplasează spre casa fetei care va păstra strausul până la o nouă licitație (care, evident, va avea loc după un an). Cine a fost prima pereche în anul respectiv, va fi a doua în anul următor. Seara, perechile în aceeași formație se îndreaptă spre localul unde se organizează balul care de obicei ține până dimineață.

Surechiul

Surechiul (sureciul) este recoltarea strugurilor, lucrare așteptată cu multă nerăbdare și bucurie de întreaga comunitate. Aproape toate familiile aveau și mai au și astăzi o suprafață mai mare sau mai mică de vie în dealurile Bocreta, Hodobana sau Dealul Nou. În vii erau plantați și pomi fructiferi: piersici, nuci, caiși, migdali ș.a. Până la recoltare, dealul era închis, putându-se merge la vie numai în anumite zile, de regulă marși și vineri. Începerea culesului era stabilită de conducerea Promontoriului viticol, în funcție de evoluția condițiilor meteorologice din anul respectiv. Aceasta se comunica primăriei care o populariza prin baterea dubei. În ziua culesului, din primele ore ale dimineții, drumul spre vii era plin de oameni și căruțe care se îndreptau spre deal într-o mare veselie. În timpul culesului, strugurii parfumați, albi sau colorați, erau separați cu grijă de butuc și așezați în coșuri separate. Coșurile pline cu rod erau duse la colnă pentru prelucrare. Colna (vezi poza colnei fraților Georgescu cu vestitul clopot din deal) era și mai este încă o construcție specifică Podgoriei Aradului, fiind alcătuită dintr-o cameră de locuit plus bucătărie, o încăpere pentru stors strugurii dotată cu cele necesare, și pivnița unde se depozita și se păstra vinul pe toată durata anului. Atmosfera de bună dispoziție însoțea culegătorii pe toată durata zilei. Spre seară apăreau adeseori și lăutarii care sporeau veselia. Astfel trecea ziua surechiului și cine participa la ea n-o uita ușor, dorind s-o re trăiască și în anul următor.

Multe dintre aceste tradiții, legate îndeosebi de sărbătorile religioase, au rămas de domeniul trecutului, iar unele obiceiuri legate de evenimente mai deosebite din viața omului au căpătat un conținut nou, fiind însușite de întreaga comunitate. Astfel sunt: sărbătoarea Maialului ținută în luna mai, sărbătoarea culesului de vie (Balul Strugurilor) care se ține în prima duminică a lunii octombrie și la care participă tineri de toate etniile, balul pompierilor, și balul recruților.

Fiecare localitate componentă a microregiunii are propriul calendar cultural, punctele cele mai importante fiind sărbătorile religioase, hramuri bisericești.

7.3 agenda culturală

SÂNTANA

- Spectacol Concurs 'Floricele din Sântana' – luna aprilie
- Ziua porților deschise la Liceul Sântana – mai
- Ziua porților deschise la Șc. Gen. Sântana – mai
- 'MAIBAUMFEST'- sărbătoarea etnicilor germani – mai
- Hramul bisericii ortodoxe din Comlăuș – iunie
- 'Cupa orașului Sântana' – cros – iunie
- Ziua porților deschise la Școala gen.1 Sântana – iunie
- Hramul Bisericii Catolice Sântana – iunie
- Festivalul Minorităților-iulie
- Sărbătoarea catolică KIRCHWEI – august
- Hramul Bisericii Ortodoxe - Sântana II – august
- Zilele Orașului Sântana – septembrie
- Ziua caselor de copii din Sântana – octombrie
- Concert de colinzi la pomul de Crăciun din centrul orașului – decembrie

CURTICI

- Zilele Curticiului, corespunde cu hramul bisericii – Sf. Dumitru
- Zilele Școlii, coincide cu zilele absolventului, în prima jumătate a lunii iunie
- Zilele Romilor, în prima decadă a lunii aprilie
- Festivalul Părădăicii, va fi organizat în premieră la începutul lunii iulie

PÂNCOTA

- Zilele Orașului Pâncota: 29 iunie
- Kirkwei – Biserica catolică – 15 august
- Festivalul Strugurilor – octombrie
- Festivalul de Colinde – 22 decembrie

ȘIMAND

- „Zi de Paște la Șimand” 8 aprilie, muzică populară,,
- Târgul Șimandului - întâlnire cu fii satului”,
- 9 septembrie – concurs hipic, prezentare rase de cai
- „Să umblăm cu colinda”, 25 decembrie – concert de colinde

ZIMANDU NOU

- hramul bisericii „Sf Petru și Pavel” din Andrei Șaguna – 29 iunie
- hramul bisericii din Zimandu Nou – septembrie
- hramul bisericii din Zimand Cuz – 15 august
- Zilele Zimandului – iunie

8. Administrația publică locală:

8.1. Structura Administrației Publice Locale

Structura administrației publice este reprezentată la nivel local de primăriilor celor 3 orașe cuprinse în cadrul Microregiunii și a celor 4 comune. Administrarea locală se împarte între primar (puterea executivă) și consiliul local (puterea legislativă locală). Organigrama fiecărei localități variază în principal în funcție de mărimea localității și resursele bugetului local..

Structura prezentă a consiliilor locale este următoarea:

SÂNTANA: 17 consilieri:

9 PD, 3 PRSD, 2 PRM, 2 PER, 1 PSD.

CURTICI: 15 consilieri:

5 PSD, 4 PD, 3 PRM, 1 PNL, 1 UDMR, 1 PUR

PÂNCOTA: 15 consilieri:

11 PSD, 2 PD, 1 PNL, 1 FDGR

OLARI: 11 consilieri:

4 PSD, 3 PD, 3 UDMR, 1 PNL

ȘIMAND: 12 consilieri:

5 PD, 4 PSD, 2 PUR, 1 PNL

ZĂRAND: 11 consilieri:

3 PNL, 3 PNG, 2 PSD, 1 PD, 1 PRM, 1 PUR

ZIMANDU NOU: 13 consilieri:

4 PNL, 3 UDMR, 2 PD, 2 PRM, 1 PSD, 1 FDR

Partea a II-a:

ANALIZA SWOT A MICROREGIUNII

1. Delimitare conceptuală

Analiza SWOT reprezintă o analiză a punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților și a amenințărilor care a fost creată și utilizată de întreprinderi ca instrument de formulare a strategiilor. Acest instrument face posibilă analizarea rapidă a punctelor strategice cheie, precum și identificarea alternativelor strategice. Astăzi, analiza SWOT este aplicată în cadrul analizei teritoriului și este utilizată ca instrument pentru facilitarea planificării în cadrul administrațiilor publice.

Înainte de a începe o analiză SWOT este absolut necesară prezentarea unei descrieri a cadrului general al situației existente pentru ca în cadrul discuțiilor toți participanții să aibă o “bază comună”.

Această etapă preliminară reprezintă un element fundamental din moment ce, de cele mai multe ori, persoanele active de la nivel comunității dispun de o informare asimetrică și au viziuni diferite asupra temelor de dezvoltare.

Tehnica SWOT de discuție/analiză și cercetare se bazează pe metoda “brainstorming”-ului, care s-ar traduce printr-o discuție între persoanele implicate în activitatea de elaborare a strategiei.

Analiza SWOT se bazează pe următoarele elemente: puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări.

Ce înseamnă un **punct tare** pentru o comunitate? Aceasta este o întrebare fundamentală la care trebuie să se răspundă. Dintr-o analiză a indicatorilor comunității pot rezulta o întreagă

gamă de puncte tari. Acestea pot fi “puncte tari-grele (hard)” și “puncte tari-ușoare (soft)”. Dacă, în mod normal, primele se identifică destul de repede, celelalte se conturează prin discuții ulterioare sau din activități de cercetare.

Al doilea parametru îl reprezintă **punctele slabe**. Aflate la polul opus față de punctele tari, acestea reprezintă slăbiciunile cadrului local. Și în cazul analizei punctelor slabe este posibil să facem distincția între “puncte slabe-grele” și “puncte slabe-ușoare

Al treilea parametru se referă la zona **oportunităților**. Acestea pot fi studiate și discutate doar dacă o alegere preliminară a fost proiectată. În acest stadiu, se impune o nouă descriere, mult mai clară persoanelor implicate. Ar putea exista probleme în cadrul analizei dacă punctele tari și oportunitățile se suprapun. Există o diferență clară între acești doi parametri. O regulă simplă, dar folositoare pentru o analiză SWOT corectă, este aceea de a verifica dacă există o distincție clară între punctele tari și oportunități.

Amenințările includ implicațiile negative ale măsurilor adoptate. Analiza oportunităților și a amenințărilor implică un melanj al efectelor interne și externe ale politicii. Efectele externe pot genera într-un fel amenințări. În analiza SWOT nu există o corespondență exclusivă între puncte tari și oportunități, pe de o parte, și puncte slabe și amenințări pe de altă parte. Uneori, unele elemente de forță pot conduce la amenințări într-un scenariu “după politică”.

Punctele tari și punctele slabe sunt concepte “statice”, bazate pe parametrii descriptivi ai unei zone, într-o perioadă determinată de timp = CEEA CE EXISTĂ. Oportunitățile și amenințările au în vedere viitorul, și se referă la alegerile pe care le au de făcut persoanele implicate în procesul de planificare = CEEA CE VA FI.

Cel mai puternic mesaj transmis de analiza SWOT este acela că, indiferent de acțiunile stabilite, procesul decizional ar trebui să includă următoarele elemente:

- **construiește** pe Punctele Tari,
- **elimină** Punctele Slabe,
- **exploatează** Oportunitățile,
- **îndepărtează** Amenințările.

2. Prezentare generală a Microregiunii Sântana

DATE DE SINTEZĂ conform Fișă localități / 2005

Suprafața totală a teritoriului administrativ (ha)	53.989 ha
Suprafața totală agricolă (ha)	50.052 ha
Suprafața teritoriului intravilan existent (ha)	3.637 ha
Profil predominant :	agricol / legumicol
Număr locuitori (dată recentă) / 2006	42.852
Densitatea brută a locuitorilor (loc/ha, în intravilan existent) /2006	11,78
Densitatea netă a locuitorilor (loc/ha, în zona ptr locuințe)	658,45
Număr locuințe /2005	14.741
Suprafață locuibilă total (mp)	650.866
Indice de locuibilitate (suprafață locuibilă/locuitor)	15,18
Lungime totală a străzilor (km)	250,9 km
Lungime rețele alimentare cu apă (km)	208,8 km
Lungime rețele canalizare(km)	30,8 km
Lungime rețele gaze naturale (km)	181,2 km
Număr abonați TV	10.558

3. Domenii de analiză

3.1 Cadrul natural	
PUNCTE TARI situarea pe granița de vest a României existența punctului de trecere a frontierei feroviar la Curtici condiții geografice favorabile climă continental moderată, favorabilă agriculturii relief ce permite practicarea agriculturii și legumiculturii calitatea solurilor ape freatice la adâncime mică; terenurile nu sunt afectate de secetă resurse: apele termale, la Curtici resurse pentru vânat	PUNCTE SLABE resurse reduse ale subsolului
OPORTUNITĂȚI valorificarea apelor termale; ștrand; dezvoltarea turismului dezvoltarea unor proiecte de cooperare cu Ungaria, sprijinite de Uniunea Europeană prin programele de cooperare teritorială	AMENINȚĂRI modificările climatice pot afecta agricultura, secetă, inundații

3.2 Mediul înconjurător	
PUNCTE TARI natură conservată și nepoluată existența unor zone verzi apă potabilă de bună calitate	PUNCTE SLABE nu există rezervații, zone protejate, atracții deosebite în zonă depozitarea necontrolată a gunoaielor
OPORTUNITĂȚI accesarea fonduri europene pentru problemele de mediu acțiuni conștientizare a populației asupra importanței protecției mediului mărirea suprafețelor de zone verzi	AMENINȚĂRI lipsa de interes, de educație pentru protejarea mediului înconjurător

3.3 Populația și nevoile sociale	
PUNCTE TARI rată relativ scăzută a șomajului grad ridicat de alfabetizare a populației forță de muncă calificată la locul de muncă, ca urmare a existenței companiilor multinaționale în județ relații bune de conviețuire între etnii spații și imobile suficiente pentru dezvoltarea serviciilor publice	PUNCTE SLABE natalitate scăzută calificarea profesională are loc de obicei la locul de muncă; nivelul de pregătire al populației active este scăzut lipsa unei baze de date privind cererea și oferta de muncă pe meserii numărul șomerilor înregistrați nu corespunde cu numărul real nivel scăzut de salarizare; venituri reduse persoanele care practică o agricultură de subzistență nu sunt incluse în sistemele de asigurări sociale și de sănătate nu există o infrastructură privind serviciile sociale neintegrarea comunităților de romi

3.3 Populația și nevoile sociale

OPORTUNITĂȚI

dezvoltarea unor servicii de calificare /
recalificare profesională, cu sprijinul
administrațiilor locale
accesarea unor finanțări pentru
dezvoltarea acestor servicii
dezvoltarea unor servicii de informare a
cetățenilor
crearea și dezvoltarea infrastructurii de
servicii sociale

AMENINȚĂRI

tendința de îmbătrânire a populației
migrarea populației active spre centrele urbane dezvoltate
sau în străinătate
munca la negru, fără asigurări sociale și de sănătate

3.4 Infrastructura	
PUNCTE TARI infrastructura rutieră și feroviară dezvoltată microregiunea este străbătută de drumul național DN 79 ce leagă municipiile Arad și Oradea accesibilitatea tuturor localităților din micro-regiune la principalele căi de transport și spre municipiul Arad rețea de drumuri locale în parte modernizate și reabilite existența rețelelor de alimentare cu apă unele localități din microregiune sunt cuprinse în proiectul SAMTID de realizare-modernizare a rețelelor de apă și canalizare conectare 100% la rețeaua de alimentare cu energie electrică existența rețelelor de Internet existența rețelelor TV prin cablu acoperire integrală pentru telefonie mobilă existența rețelelor de telefonie fixă	PUNCTE SLABE procent mare de drumuri locale nemodernizate lipsa trotuarelor lipsa centurilor ocolitoare, în special pentru localitățile situate pe DN 79 lipsa serviciilor de transport public lipsa pistelor pentru biciclete lipsa canalizării sisteme necorespunzătoare de epurare lipsa alimentării cu gaz (doar orașul Curtici și comunele Șimand, Zimandu Nou)

3.4 Infrastructura	
OPORTUNITĂȚI programe de modernizare a infrastructurii rutiere transformarea DN 79 în drum expres construirea unor centuri ocolitoare pentru localitățile situate pe DN 79 dezvoltarea echipării edilitare prin accesarea unor fonduri guvernamentale abordarea microregională a acestor proiecte	AMENINȚĂRI scăderea interesului investitorilor din cauza stării infrastructurii abordarea fragmentară, pe localități, a problemelor privind echiparea edilitară a microregiunii lipsa resurselor financiare

3.5 Economia	
PUNCTE TARI existența infrastructurii de susținere a activității economice - Zona Liberă Curtici existența unor zone industriale în apropierea microregiunii care atrag forța de muncă existentă ponderea mare a suprafeței agricole ce revine pe cap de locuitor efective de animale existența unor baze de date cadastrale tradiție în practicarea meșteșugurilor obiceiori și tradiții multiculturale, cu influențe maghiare, germane, ce atrag turiștii	PUNCTE SLABE lipsa unor dotări necesare dezvoltării dotarea necorespunzătoare a gospodăriilor cu utilaje și mașini agricole reticența producătorilor agricoli de a se organiza în asociații agricole fărâmițarea proprietăților agricole inexistența rețelelor de colectare și valorificare a produselor agricole inexistența sistemelor de prelucrare primară a produselor agricole și legumicole, pentru a le crește valoarea scăderea efectivelor de animale dispariția unor meșteșuguri nu este valorificat potențialul de agro turism și turism balnear – termal al micro regiunii număr mic de IMM-uri, în special în sectorul productiv servicii bancare foarte reduse pondere foarte scăzută a activităților complementare agriculturii

3.5 Economia

OPORTUNITĂȚI

crearea unor centre de colectare și desfacere a produselor
crearea unor sisteme de valorificare primară a produselor
dezvoltarea meșteșugurilor și a serviciilor de calificare a tinerilor pentru practicarea meșteșugurilor
identificarea unor nișe de piață pentru produsele locale
stimularea stabilirii de specialiști în microregiune
practicarea agriculturii ecologice
existența fondurilor europene pentru dezvoltarea agriculturii
existența unor terenuri pentru investitori
asocierile între fermieri și producători
crearea unor exploatații agricole mai mari și mai eficiente
folosirea tehnologiilor și utilajelor pentru creșterea productivității
realizarea unei baze de date la nivelul microregiunii privind resursele disponibile
realizarea strategiei de dezvoltare a microregiunii
acordarea unor facilități pentru investitori
promovarea produselor și serviciilor locale

AMENINȚĂRI

creșterea prețurilor la carburanții folosiți în agricultură
prețuri ridicate la utilajele agricole
scăderea suprafețelor cultivate
scăderea efectivelor de animale
îmbătrânirea populației ocupate în agricultură
transferarea firmelor care lucrează în lohn poate conduce la creșterea șomajului
lipsa piețelor de desfacere

3.6 Condiții pentru dezvoltare durabilă	
PUNCTE TARI disponibilitatea autorităților locale de a oferi facilități și de a sprijini investitorii personal calificat în administrația locală schimuri de experiență cu administrații locale din străinătate disponibilitatea spre cooperare administrațiile locale au proiecte de dezvoltare număr în creștere de locuințe noi	PUNCTE SLABE autoritățile locale nu au o evidență exactă a grupurilor dezavantajate lipsa serviciilor comunale lipsa de informare a cetățenilor lipsa fondurilor la bugetul local pentru realizarea unor investiții
OPORTUNITĂȚI asocierea în cadrul microregiunii colaborare cu alte microregiuni proiecte de cooperare cu Ungaria implicarea cetățenilor în procesul decizional	AMENINȚĂRI lipsa fondurilor la buget

3.7 Învățământ și sănătate

PUNCTE TARI

rețea extinsă de învățământ preșcolar și primar
 existența liceelor de tradiție în microregiune
 săli și terenuri de sport
 cadre didactice calificate
 creșterea numărului de cabinete medicale și stomatologice private
 existența farmaciilor umane și veterinare

PUNCTE SLABE

există necorelări între profilul liceelor din microregiune și necesitățile de personal calificat
 abandonul școlar din motive economice
 nu toate cadrele didactice sunt din localitate;
 dotare precară a școlilor
 lipsa unor programe de specializare a producătorilor agricoli
 lipsa de flexibilitate a sistemului de învățământ
 cadrele medicale nu au domiciliul în localitate
 în week-end nu este asigurată asistența medicală
 lipsa dotărilor

OPORTUNITĂȚI

dezvoltarea unor parteneriate între unitățile de învățământ și mediul de afaceri local
 diversificarea specializărilor și corelarea lor cu cerințele pieței
 stimularea cadrelor medicale de a se stabili în localitate
 monitorizarea stării de sănătate a populației

AMENINȚĂRI

creșterea abandonului școlar, în special în comunitățile de romi
 desființarea unor școli ca urmare a reducerii numărului de elevi
 limitarea accesului la educație din motive financiare
 înrăutățirea stării de sănătate a populației, pe fondul sărăciei

3.8 Cultură	
PUNCTE TARI tradiții culturale diversitate etnică existența unei infrastructuri – cămine culturale – care permite desfășurarea de activități culturale existența bibliotecilor desfășurarea unor activități culturale, religioase, sportive, festivaluri	PUNCTE SLABE lipsa ONG-urilor pe plan local accesibilitate redusă la activitățile și evenimentele culturale din județ
OPORTUNITĂȚI dezvoltarea unor programe și activități pentru valorificare moștenirii culturale valorificarea caracterului multicultural	AMENINȚĂRI pierderea tradițiilor

Partea a III- a: STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO – ECONOMICĂ A MICROREGIUNII

Strategia de dezvoltare a microregiunii Sântana este rezultatul eforturilor tuturor actorilor direct implicați în dezvoltarea durabilă a comunităților și localităților componente ale microregiunii în perioada 2007-2013. Astfel, acest document strategic are în vedere atât nevoile explicite și așteptările implicite ale locuitorilor din comunitățile ce formează microregiunea Sântana, cât și efortul autorităților locale de a gestiona cât mai eficient resursele umane și materiale disponibile pentru dezvoltarea microregiunii, dar și de a fructifica cât mai eficient oportunitățile create prin apartenența României la Uniunea Europeană și, în acest context, accesul la o serie de instrumente de reducere a disparităților de dezvoltare.

Acest document strategic are la bază și integrează o serie de documente strategice și studii realizate la nivel local, regional, național și european. Punctul de plecare al Strategiei prezente îl constituie documentele strategice elaborate de reprezentanții celor 7 comunități din microregiune, iar cadrul regional este definit de Strategia Județului Arad, Planul de Amenajare a Teritoriului Județului Arad și respectiv Planul de Dezvoltare Regională 2007-2013.

1. Ținând cont de cadrul strategic enunțat mai sus, cât și de concluziile analizei socio-economice și a analizei SWOT prezentate în primele două secțiuni ale acestui document, Strategia de dezvoltare a microregiunii Sântana își propune ca **OBIECTIV GENERAL**

Re-poziționarea microregiunii Sântana ca zonă urbană favorabilă dezvoltării economice prin susținerea sectorului local de prelucrare a produselor agricole și ca zonă turistică atractivă pentru practicarea agroturismului și a turismului de relaxare.

2. Pentru realizarea OBIECTIVULUI GENERAL au fost identificate o serie de **OBIECTIVE SPECIFICE** pentru dezvoltarea microregiunii Sântana care vizează

- Atragerea de investiții în scopul modernizării și reabilitării infrastructurii de transport și tehnico-edilitare
- Stimularea și diversificarea activității economice din regiune prin dezvoltarea sectorului de prelucrare și desfacere a produselor agricole și zootehnice și prin re-activarea meșteșugurilor și meseriilor tradiționale, precum și atragerea de noi investiții
- Creșterea gradului de ocupare a populației din microregiune prin asigurarea oportunităților de instrucție și formare care să răspundă cerințelor de pe piața de muncă din microregiune și din municipiul Arad
- Promovarea microregiunii ca o zonă agro-turistică și de relaxare
- Îmbunătățirea și conservarea factorilor de mediu în vederea asigurării dezvoltării durabile a microregiunii

Aceste obiective vor fi realizate în perioada 2007-2013 prin conceperea și implementarea de proiecte de dezvoltare care se vor sprijini pe accesarea fondurilor europene.

3. **AXE PRIORITARE ȘI DOMENII DE INTERVENȚIE** care definesc strategia microregiunii Sântana sunt

AXA 1: Dezvoltarea resurselor umane

AXA 2: Dezvoltarea infrastructurii

AXA 3: Dezvoltarea economică

**AXA 4: Dezvoltarea agroturismului și turismului
de relaxare**

AXA 5: Protecția mediului

Prioritățile prevăzute în Strategia microregiunii Sântana sunt compatibile cu domeniile de intervenție stabilite în cadrul Programului Operational Regional și a Programelor Operaționale Sectoriale: Creșterea Competitivității Economice, Infrastructura de Transport, Infrastructura de Mediu, Dezvoltarea Resurselor Umane, Dezvoltarea Capacității Administrative.

Axa prioritară 1:

DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE

Domeniul de intervenție 1.1 Adaptarea serviciilor ofertanților de educație și formare locali la cerințele contextului de afaceri și pregătirea populației pentru o piață a muncii de tip european

- Extinderea profilului vocațional (agricol, mecanic) în cadrul celor trei licee din microregiune
- Adaptarea programei de la specializarea economic cu noi cursuri optionale (agroturism, marketing și vânzare, prelucrarea produselor agricole) pentru a susține dezvoltarea sectoarelor ce aduc valoare adăugată economiei microregiunii (agroturism, prelucrarea produselor legumicole, etc)
- Pregătirea profesorilor și formatorilor locali pentru derularea unor programe de dezvoltare a competențelor transversale care permit adaptarea populației active la schimbările continue de pe piața muncii și participarea activă la piața muncii din diverse sectoare economice
- Dezvoltarea dimensiunii comunitare a unităților de educație din microregiune pentru ca acestea să poată susține oferta de educație continuă pentru populația microregiunii
- Sprijinirea mobilității geografice și ocupaționale a populației din microregiune (transport, infrastructura, târguri de locuri de muncă, puncte și sesiuni de informare organizate local)

Axa prioritară 2:

DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII

Domeniul de intervenție 2.1: modernizarea drumurilor din localitățile ce compun microregiunea, a drumurilor de legătură între aceste localități și către locațiile și obiectivele de interes economic și/sau turistic

- Sântana: amenajarea celor 47 km de străzi neamenajate (cu prioritate spre Căramidărie și șoseaua de centură)
- Curtici: modernizarea celor 27 km de străzi cu macadam și 8,5 km de străzi cu pământ
- Pâncota: 4 km nemodernizați, 7,9 km nemodernizați la Măderat (cu prioritate str. Câmpiei)
- Șimand 4,8 km de străzi de pământ (cu prioritate spre Sântana și Curtici)
- Zărand: 39 km nemodernizați (cu prioritate spre pescarie, spre satul Cinteii)
- Realizarea stațiilor și a semnalizărilor-indicatoarelor pentru transportul școlar – toate localitățile
- Realizarea căilor de acces spre deponeul de deșeuri existent și spre cele viitoare– toate localitățile

Domeniul de intervenție 2.2: realizarea și extinderea rețelei de alimentare cu apă, alimentare cu gaz și canalizare în toate localitățile microregiunii; modernizarea stației de epurare existente și construirea unor extinderi-stații noi

- Realizarea rețelei de apă în comuna Zărand
- Realizarea rețelei de gaz în Pâncota, Olari, Zărand, sat Caporal Alexa
- Realizarea rețelei de canalizare în Olari, Șimand, Zărand, Zimandu Nou, sat Caporal Alexa
- Construirea unei noi stații de epurare Sântana, conform standardelor și conectarea ei cu Olari
- Modernizarea rețelelor existente în Sântana și Pâncota

Domeniul de intervenție 2.3: dezvoltarea infrastructurii de sănătate, educaționale și de interes social

- Realizarea-reabilitarea Centrelor Multiculturale la Sântana și Pâncota
- Reabilitarea/dezvoltarea Centrelor comunitare (reactivare cămin cultural), pentru activarea populației vârstnice (20% din populație peste 60 de ani) și pentru găzduirea evenimentelor și sesiunilor care susțin dezvoltarea resurselor umane
- Dezvoltarea/reabilitarea/lărgirea secțiilor Spitalului public Sântana
- Dezvoltarea/reabilitarea/lărgirea Policlinicii Pâncota
- Reabilitarea, extinderea și noi investiții la unitățile școlare din microregiune
- Realizarea minicampusului școlar în Sântana
- Dezvoltarea/reabilitarea/extinderea căminului de bătrâni din Sântana
- Reabilitarea/extinderea centrului de zi pentru copii din Sântana și cu dizabilități din Șimand
- Dezvoltarea serviciului voluntar pentru situații de urgență din Pâncota; extindere și dotarea acestuia pentru a deservei întreaga microregiune
- Realizarea unor centre dedicate categoriilor defavorizate care să susțină asistența și protecția socială; extinderea centrelor existente și organizarea acestora ca centre microregionale

Axa prioritară 3:

DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

Domeniul de intervenție 3.1: dezvoltarea sectorului de prelucrare/vânzare a produselor legumicole, viticole-pomicole și a produselor animale

- Susținerea/extinderea capacității de producție legumicolă, viticolă și zootehnică locală
- Crearea asociațiilor de producători care să poată susține unități de împachetare /ambalare/ producție care să adauge valoare produselor agricole (dezvoltarea inițiativelor de la Șimand și Curtici)
- Identificarea piețelor de desfacere potențiale pentru produsele legumicole și crearea unor procese și locații care să susțină această activitate
- Promovarea zonei ca zonă agricolă ecologică-bio

Domeniul de intervenție 3.2: susținerea investițiilor existente și potențiale

- Susținerea începerii investițiilor și a lansării producției în cazul investițiilor ce au deja studiile de fezabilitate (Sântana, 1400 locuri de muncă potențiale în unitățile de producție cu studiile de fezabilitate finalizate)
- Susținerea investitorilor din Zona Liberă Curtici și a populației din Curtici și zonele limitrofe pentru a optimiza ocuparea forței de muncă
- Realizarea facilităților necesare pentru ca parcul industrial Sântana să devină atractiv

Axa prioritară 4:

DEZVOLTAREA AGROTURISMULUI și TURISMULUI de RELAXARE

Domeniul de intervenție 4.1: promovarea microregiunii

- Puncte de informare în orașele microregiunii
- Realizarea unor pliante de prezentare a istoriei, vestigiilor, traseelor de interes cu indicarea clădirilor importante, personalități istorice ce au legătură

Domeniul de intervenție 4.2: reabilitarea obiectivelor istorice și clădirilor de patrimoniu

- Pâncota: ansamblul urban din str T Vladimirescu, palatul Schulkowky, canalul Matca, Hanul vechi, Poșta veche fostă închisoare domenială, casa memorială Cziki Gergely ; Sântana; gimnaziul construit în 1774 de călugării catolici
- Șimand'Grozdoia' necropolă sarmatică
- Zimandu Nou: calea ferată Arad Brad 1885
- Sântana: 'Cetatea de pământ și așezarea și necropola daco-romană: drumul, delimitarea sitului, semnalizare cu indicatoare, prezentare; În microregiune: situl 'Dâmbul Plopilor'

Domeniul de intervenție 4.3: dezvoltarea serviciilor de agroturism

- Resurse vegetale și aromatice: identificare, prezentare broșuri, trasee educaționale pe această temă
- Structura teritorială variată: arabil, fânețe, vii, livezi, pășuni: marcarea trasee plimbare/alergare
- Teren plan, cu ușoare ondulații: potențial ciclo-turism între Mureș și Crișul Alb: potențial pescuit/agrement

Domeniul de intervenție 4.4: reactivarea meșteșugurilor și meseriilor tradiționale

- Sântana: coșuri împletite
- Pâncota: cojocărit, prelucrare lemn (dogari), viticultura: statut de breaslă din 1821; olărit materie primă locală, vase smălțuite și pictate specific, Karol Szokal, ultimul olar din Pâncota

Domeniul de intervenție 4.5: dezvoltarea serviciilor turistice de relaxare și tratament

- Sântana (28 km de Arad), Curtici (21 km de Arad) – ștrand cu apă geotermală care atinge 58°C (ape geotermale, bicarbonate, sodice, iodurate)

Axa prioritară 5:

PROTECȚIA MEDIULUI

Domeniul de intervenție 5.1: rezolvarea problemelor sectoriale de mediu

- satisfacerea cerințelor de apă ale populației urbane și din zonele rurale;
- gestiunea integrată a deșeurilor (colectare, transport, depozitare și reciclare) la nivel microregional
- realizarea unei centrale pe combustibil vegetal care să deservească micro-regiunea (studii, planificarea culturilor necesare, etc)
- realizarea plantațiilor-perdelelor de arbori de protecție în jurul localităților, de-a lungul drumurilor și șoselelor, etc

4. PROIECTE DERULATE ȘI ÎN DERULARE

Primăriile localităților componente a Microregiunii au derulat în perioada anterioară o serie de proiecte de dezvoltare cu finanțare externă.

Primăriile Sântana, Curtici și Pâncota sunt incluse în proiectul **SAMTID - Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă în localitățile Curtici, Lipova, Nădlac, Pâncota, Pecica și Sântana, județul Arad.**

SÂNTANA

1. În perioada 01.02.2005 -14.01.2006 Primaria Sântana a implementat proiectul “Eficientizare și modernizare pentru Primaria Orașului Sântana, finanțat prin Fondul de modernizare pentru dezvoltarea administrației publice la nivel local , proiect în valoare totală de 17.727,78 euro.

Obiectivul general al proiectului vizează dezvoltarea administrației publice locale prin instruirea funcționarilor și a consilierilor, o mai bună organizare și eficientizare a activităților precum și promovarea orașului, ansamblu care să conducă la o mai bună administrare a resurselor bugetare. Rezultatele obținute prin derularea proiectului sunt:

- dotarea modernă cu echipamente și tehnică performantă;
- existența unui sistem informațional performant de contabilitate de gestiune;
- materialele și evenimentele de promovare calitative din punctul de vedere al informației
- conținute și al aspectului;
- cetățenii antrenați în procesul decizional al administrației publice locale.
- acte administrative realizate la un nivel superior;
- realizarea paginii WEB de promovare a localității;
- funcționari și consilieri eficienți, cu experiență în implementarea proiectelor.

2. În 2005 s-a depus proiectul “Reabilitarea infrastructurii drumurilor din cartierul comunității de romi” în cadrul programului guvernamental “Parteneriat pentru sprijinul romilor-2005”, proiect declarat eligibil de comisia de evaluare a proiectelor, însă, datorită fondurilor limitate nu a putut fi finanțat.

3. în perioada noiembrie 2005-noiembrie 2006 s-a derulat proiectul EuroTiNet finanțat prin Fondul Europa 2005. Acest proiect a avut ca scop informarea și conștientizarea tinerilor din localitate despre integrarea în Uniunea Europeană. Proiectul în care este parte și orașul Sântana alături de alte 10 localități din județul Arad a fost câștigat de Asociația PAEM Arad, valoarea totală a proiectului fiind de 51.870 euro. Prin proiect a fost înființat un club de tineret - EUROTINET SÂNTANA, club în care tinerii din Sântana cu vârste cuprinse între 15-25 ani se informează și comunică între ei pe teme europene.

4. Paralel cu proiectul EuroTiNet Sântana a fost parte a unui alt proiect finanțat din același Fond, și anume “Europa te așteaptă, Tu ești pregătit?”, menit să conștientizeze agenții economici de implicațiile economice ale integrării europene.

5. A fost semnat contractul de grant pe PHARE 2005 Programul de Coeziune Economică și Socială, Schema de Granturi pentru Sectorul Public pentru Pregătirea de Proiecte în domeniul Protecției Mediului. Titlul proiectului este „Activități fezabile de gestionare a deșeurilor în Orașul Sântana și satul aparținător Caporal Alexa”. Aceste studii pregătitoare vor sta la baza investițiilor viitoare în colectarea/transferul/depozitarea deșeurilor din Sântana și microregiune.

Proiecte depuse în anul 2007

1. Proiectul “Modernizare continuă pentru Administrația Orașului Sântana”- Fondul de Modernizare pentru Dezvoltarea Administrației publice locale, proiect în valoare de 112.000 Euro din care: 100.000 Euro- finanțare Phare ,12.000- cofinanțare buget local. Acest proiect reprezintă continuarea proiectului AR595 finanțat din Phare 2002, în care au fost finanțate cursuri de instruire și dotări cu IT, dar la valori mai reduse. Obiectivul general al proiectului constă în modernizarea administrației locale în vederea realizării descentralizării și deconcentrării serviciilor publice la nivelul Orașului Sântana. Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

- informatizarea fluxurilor de lucru a tuturor compartimentelor administrației publice locale, în contextul necesității alinierii la standardele Uniunii Europene.(dotarea cu 30 sisteme de calcul, inclusiv licențe office, 2 softuri particularizate la nevoile compartimentelor neinformatizate-Registratura și serviciul urbanism),
- crearea unei infrastructuri ambientale moderne de realizare a actului administrativ

(achiziționare mobilier birou, rețea internă în noul sediu administrativ, refacere pagina web),

- promovarea resurselor orașului, atragerea de noi surse de venituri la bugetul local (2 evenimente de promovare a orașului, editare pliante, etc)

2. Proiectul "Comunicare modernă în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Sântana" PHARE 2005/2006- Fondul de Modernizare pentru dezvoltarea administrației la nivel local, proiect în valoare de 86.670 Euro din care: 77.136,3 Euro- finanțare Phare respectiv 9.533,7 cofinanțare Primăriei asociate. Obiectivele proiectului sunt:

- crearea unui canal de comunicare eficient între cele 6 administrații publice locale care fac parte din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sântana (Sântana, Curtici, Pâncota, Olari, Zimandu-Nou, Șimand) prin punerea în funcțiune a sistemului de videoconferință
- dezvoltarea abilităților personalului din cele 6 administrații locale de a utiliza noi tehnologii în vederea diseminării informațiilor către cetățeni prin intermediul platformei de comunicare online
- dezvoltarea capacității membrilor asociației de abordare integrată a problemelor microregiunii prin realizarea de proiecte de promovare economică
- asigurarea unui grad sporit de acces al cetățenilor la informații publice multiple din comunitate, orientate pe mijloace electronice de comunicare (portal web, infochioscuri)
- generarea unor canale noi de consultare efectivă a cetățenilor din cadrul Asociației și antrenarea lor în procesul de stabilire a priorităților în dezvoltarea unor noi proiecte locale prin intermediul comunicării online.

3. Proiectul : Realizare spații verzi în Orașul Sântana în cadrul Programului Național de îmbunătățirea calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități, gestionat de Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, cu o valoare estimată a investiției (conform Studiului de Fezabilitate) de **1.078.574,72 lei** finanțarea obținută fiind de 400,000 lei

4. Proiectul "Construcție Casa de Cultură a Orașului Sântana" depus la Ministerul Culturii și Cultelor, în temeiul OUG 118/2006 privind Programul prioritar național pentru proiectarea și construirea de sedii pentru așezăminte culturale de drept public în localitățile unde nu există asemenea instituții. În cadrul acestui proiect se va asigura din bugetul local aproximativ 10% din valoarea totală a investiției (aproximativ 90.900 euro), suprafața construită fiind de 1300mp.

5. Proiect depus de Serviciul de Evidență Informatizată a Persoanei Arad (autoritățile publice locale nu erau eligibile la această finanțare), privind identificarea și parcelarea terenurilor unde domiciliază etnia romă din Sântana-în măsura încadrării în bugetul limitat (50.000 Euro/proiect/ 7 localități). Acest proiect este depus la Agenția Națională pentru Romi în cadrul liniei de buget Phare 2005/017-553.01.01 Accelerarea implementării strategiei naționale pentru îmbunătățirea situației romilor.

6. Proiect privind elaborarea planului cadastral imobiliar edilitar și constituirea băncii de date urbane a orașului, conform Legii cadastrului și publicității imobiliare;

PÂNCOTA:

1. „Implementarea unui sistem informatic pentru eficientizarea autorităților administrației publice locale din orașul Pâncota” – finanțat din Fondul de Modernizare pentru Dezvoltarea Administrației publice locale și finalizat
2. „Caracterul multicultural al festivalurilor din Pâncota” – proiect finanțat prin programul Phare CBC România – Ungaria 2004– în derulare
3. Extindere clădire liceu Pâncota – în derulare
4. Reabilitare și amenajare Grădiniță PP Pâncota – în derulare

ȘIMAND:

„Extindere rețea apă potabilă în comuna Șimand” – proiect depus pe OG 7 / 2006 pentru care s-a primit finanțare. Proiectul în valoare de 1.724.608 lei presupune extinderea rețelei de apă cu 17,30 km.

PRIMĂRIA CURTICI derulează un următoarele proiecte privind elaborarea planului cadastral imobiliar edilitar și constituirea băncii de date urbane a orașului Curtici și a depus spre finanțare un proiect privind construirea unei grădinițe. Alte proiecte:

1. Elaborarea planului cadastral imobiliar edilitar și constituirea băncii de date urbane a orașului ;
2. Extindere scoala, construire grupuri sanitare la Scoala generala nr.1;
3. Amenajarea a patru parcuri de joaca pentru copii, dotarea cu mobilier modern;
4. Construirea pistei pentru circulatia bicicletelor pe o lungime de 2 km;
5. Modernizarea trotuarelor (asfaltare) pe o suprafata de 15 000 mp;
6. Modernizarea strazilor pe o lungime de 11,5 km pri aplicarea de tratamente bituminoase;
7. Asfaltarea strazii Bisericii pe o suprafata de 1760 mp;
- Modernizarea bibliotecii orasenesti;
8. Dotarea Casei de cultura cu grupuri sanitare moderne, refacerea pardoselii;
9. Construirea unei gradinite cu 15 sali de clasa cu o suprafata construita de 1541,70 mp;

Proiecte in pregatire:

Modernizare centura oras Curtici, drumul fiind situat in partea de Vest a judetului Arad si leaga DJ 709 B de DJ 792 C, strabate localitatea pe strada 6 Vanatori si strada Alba Iulia, pe o lungime de 1921 m. Pentru aceasta lucrare exista studiu de fezabilitate si la ora actuala se lucreaza la proiectul tehnic, valoarea lucrarilor ce urmeaza a se executa este de 3 127 622 lei.

5. PROIECTE VIITOARE ȘI SURSE DE FINANȚARE

localitate	proiect	valoare estimata	status	Surse de finantare		
				Progr operational	Axa prioritara	domeniu
Pâncota	Reabilitare cladire școala I-IV		proiect	POR	Axa 2	2.4
	Reabilitare str Campiei		proiect	POR	Axa 1	1.1
	Amenajare Casa Cultura		proiect	POR	Axa 2	
	Construcție blocuri ANL		proiect	POR	Axa 5	parte pr. integrat
	Modernizare iluminat publ		proiect	POR	Axa 5	parte pr. integrat

localitate	proiect	valoare estimata	status	Surse de finantare		
				Progr operational	Axa	Domeniu
Sântana	Retea de canalizare și stație epurare	9 mil EURO	proiect tehnic	POS mediu	Axa 1	
	Construcție școală cu 12 sali clasa si 8 Sali grădiniță	3 mil EURO	studiu fezabilitate proiect tehnic	POR	Axa 2	2.4
	Amfiteatru în aer liber cu 500 de locuri	500,000 EURO	proiect	POR	Axa 4	4.3
	Reabilitare centru multicultural	650,000 EURO	studiu fezabilitate	POR	Axa 5	parte pr. integrat
	Modernizare drumuri 47 km		proiect	POR	Axa 1	1.1

PARTENERI

1. Agenția de Dezvoltare Regională Vest (ADR Vest)

2. Centrul de Asistență Rurală (CAR) a fost înființat de către [Fundatia pentru o Societate Deschisa Romania](#) și este o organizație neguvernamentală, membră a [SON - Soros Open Network Romania](#). CAR și-a început activitatea în ianuarie 2000. Din martie 2002 CAR este membră a [RuralNet](#) - Retea a organizațiilor active în dezvoltare comunitară și din 2004, membră [PASOS](#) - Policy Association for an Open Society - (Asociația de Politici pentru o Societate Deschisă).

Ca membri ai [Soros Open Network](#), [RuralNet](#), [PASOS](#) și ai R.O.A.D., activăm în mai multe parteneriate situate la nivele și zone diferite. La scară regională, națională și internațională colaborez cu numeroase organizații neguvernamentale, administrații publice sau instituții, în domeniile dezvoltării comunitare, al administrației, socio-economic, educațional, al sănătății, al studiilor rurale, turismului rural, al mediului înconjurător etc.

CAR are o bogată experiență organizațională și într-un timp relativ scurt a realizat o vastă rețea de parteneri și colaboratori. Numai în ultimii trei ani CAR derulat cu succes peste 40 de proiecte alături de diverși parteneri din țară și străinătate. CAR a dezvoltat relații de parteneriat cu peste 40 de instituții și organizații care au un rol în dezvoltarea rurală în județul Timiș, Regiunea V Vest și alte regiuni ale țării, dar și în Europa.

Misiunea asumată de Centrul de Asistență Rurală este aceea de **a crea și consolida capacitățile pentru dezvoltarea durabilă a comunității rurale**.

Centrul de Asistență Rurală urmărește constant să implice actorii cheie în proiecte comune prin parteneriate locale, regionale, naționale și internaționale. Rezultatele intervențiilor organizației sunt comunicate în mod transparent tuturor actorilor interesați de dezvoltare rurală.

Obiectivele care orientează activitatea Centrului sunt:

- ✓ Stimularea atitudinilor proactive în comunitățile rurale
- ✓ Dezvoltarea parteneriatelor strategice, durabile și eficiente
- ✓ Implementarea și integrarea modelelor de dezvoltare și soluțiilor de succes
- ✓ Dezvoltarea unor metode și instrumente specifice dezvoltării rurale
- ✓ Consilierea factorilor de decizie în ceea ce privește dezvoltarea rurală pentru a adopta soluțiile optime de dezvoltare

Domenii de intervenție

- Dezvoltare comunitară
- Dezvoltare instituțională
- Învățare pe tot parcursul vieții

Valorile care jalonează activitatea echipei Centrului sunt:

- ✓ **Echitate și dreptate socială.** Dezvoltarea ca acțiune umanistă și umanitară se face pentru oameni și cu participare oamenilor, conform cu nevoile și aspirațiile membrilor comunității. Accesul acestora la rezultatele dezvoltării este o cerință de echitate. Dezvoltarea nu trebuie să lezeze demnitatea și libertatea umană.
- ✓ **Participarea.** Dezvoltarea este un proces care implică participarea în măsură cât mai mare a comunității ca entitate unitară, a organizațiilor și instituțiilor care servesc

comunitatea. Totodata procesul de dezvoltare trebuie sa duca si la intarirea comunitatii, la cresterea cooperarii si actiunii organizate la nivelul comunitatii

- ✓ **Durabilitatea.** Procesele de dezvoltare trebuie sa ofere generatiilor care urmeaza sansa de acces la resursele dezvoltarii. Trebuie conservat capitalul natural si uman si prezervate resursele care nu se pot regenera
- ✓ **Responsabilitatea interventiei.** Initierea, modelarea sau catalizarea prin actiune externa a comunitatii implica si aspecte de etica profesionala. Trebuie evitate acele interventii de dezvoltare care dauneaza valorilor de baza ale comunitatii sau creeaza dependente nefaste si lasa comunitatea cu costuri imposibil de acoperit pe termen lung.